

Megjelen minden második napon
kedd, csütörtök és szombat este.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoralja-Ujhely, főtér 9. szám.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Apró hirdetéseknel minden garmond szó
4 fill., vastagabb betűkkel 8 fill.

Nyilttérben minden garmond sor 30 fill.

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP.

ifj. Meczner Gyula
főszerkesztő.

dr. Molnár János
felelős szerkesztő.

dr. Perényi József
főmunkatárs.

Előfizetési ára:

Egész évre 12 korona, félévre 6 kor,
negyedévre 3 kor.

— Egyes szám ára 8 fillér. —

Hirdetési díj:

Hivatalos hirdetéseknel minden szó után
2 fill. Petit betűnél nagyobb, avagy disz-
betűkkel, vagy kerettel ellátott hirdetések
termétek szerint egy négyszög centim
után 6 fill. — Állandó hirdetéseknel ár
kedvezmény.

Szent Karácsony.

Rad, — december 24.

Isten hozott kedves karácsony
ünnep! Talizmánja a keresztény
hitnek.

A zord, rideg télnek drága
gyöngye! Fenséges emléke a bet-
lehemmi csodának.

Magasztos ünnepe a keresz-
ténységnek! Öröme és boldog-
sága az emberi nemnek.

Légy üdvözölve felséges ün-
nep! Koronája a világ minden
ünnepeinek.

Fel a szívekkel, népek, nem-
zetek! Ajkatok dicsalokat zeng-
jen, szívetek az örömtől dobogjon.

Fel a szívekkel, népek, nem-
zetek! s örüljétek, vigadjatok,
mert születése napját, születése
ünnepét ülték Annak, ki az em-
beri-nem üdvözítésére istállóban
született: — az idők atyja, ki
lábai alatt az eget meghajtja.

Légy üdvözölve te bűvös éjfél!
Te csodákkal megáldott, megbü-
völt éjszaka!

Üdvözöl angyal, üdvözöl em-
ber, üdvözöl állat, üdvözöl a ten-
ger moraja, még a kis csermely
locsogása is. Üdvözöl a szél,
üdvözöl a vihar, a hegyek-völgyek
zugása, meg a pici bogár züm-
mögése. Üdvözöl a föld, üdvözöl
a lég, üdvözöl minden a föld ke-
rekén.

Hallik a szeráfok tündéri
Glória éneke, mely égi bűbajos-

A ZEMPLÉN TÁRCÁJA.

Karácsony éjjel.

Hideg, havas karácsony-éjjel
— Sűrű pelyhekben száll a hó! —
A kávéházi szeparében,
Felcsendül ledér nótaszó.
A pezsgő habzik és a csókban
Izzik, felgyullad száz pokol,
S a gazdag urfi forró ajka
A céda leány ajkára forr.

S a mint a mámor véget ért már
S az urfi haza ténfereg...
A külváros egy ablakából
Feléje mécsfény integet.
Megáll s benéz az ablaktáblán
Benn asztal körül a család:
Az anya, gyermek... míg az apjak
Nagy könyvet olvas: — bibliát.

Az urfi fanyar arcán erre
Kicsinylő gunyosoly fut át,
S szederjes ajakkal dadogja:
„A bolondok!... A bibliát!...!”
Aztán megindul, ám egyszerre
Nem ismert érzéstől remeg
Sa könyve, — hogy miért, ki tudná! —
A hóra lassan ráperreg...
Németh Pál.

ságával bejárta a föld minden
zugát, még a háborgó tengerek
fenekét is.

Égi fényvel megvilágított, ron-
gyos istálló körül éneklük az an-
gyalok a „békességet,” a szegény
pásztorok pedig a „dicsőséget,”
— benn az istálló jászolában pe-
dig az Ige testté lett s az isten-
embert a barmok szája melegíti.

Rongy-pólyákkal van beta-
karva az isteni kised s az égiek
a földiekkel együtt egy társaság-
ban, egy dalkörben bölesódtalt
zengenek neki.

A pátriárkák hite, óhajtsa
betelt, a próféták jövendölése
megvalósult. Jessre gyökere ki-
sarjadzott, Aron vesszeje kivirág-
zott, Izaiás prófétálása beteljesed-
ett, a jámborok kérése meghall-
gattatott.

A bűvös éjfélnél eljött az
Üdvhozó, földre szállt mint harmat,
biboros Fia a piros hajnalnak.

Akiért évezredek epedtek, —
akiért nemzetek, népek szemei
könyeztek, eljött szegénységben.

Eljött a jó pásztor égi fényes-
ségben — ki a bárányokat hor-
dozza ölében.

A szent estén a városok, fal-
vak s puszták harangjai, csengői
mintegy varázstütsére megkon-
dulnak Ave Máriára s hirdetik a
nagy ünnep jelentőségét.

Minden harang, minden csengő
zengése magasztos, bájos meló-
diában hallatszik, mintha egyene-

sen a betlehemmi istállóból jönne
fülünkbe s hallatára az emberek
keblét fenkölt boldogság szállja
meg, örömei megvarázsolva.

Öregek, ifjak, szüzek és gyer-
mekek imára kulcsolják össze
kezeiket. Az édes örömtől remegő
ajkak Ave Máriát mondanak s
a szemekben örömkönyvek csil-
lognak.

A szenvedés gyönyörre, a bánat
örömmé, a szegénység gazdag-
sággá, a nagy kicsinyté, a kicsi
nagygyá lesz e szent ünnepen.
Szent vágyainak szárnyain min-
denki Betlehemben van ma: min-
den arc, minden szem a betlehemmi
istálló felé néz ma, onnan kér,
onnan esd vigaszt, boldogságot s
üdvösséget magának s kedve-
seinek.

Ifjak, szüzek és gyermekek!
virágot hintsetek, örvendj Isten
népe!

Jön az új király örömeivel,
menjétek elibe.

Dicsalokat mondjatok, ala-
mizsnát osszatok, így áldás lesz
rajtatok!

Dicsőség Istennek! Békesség
embereknek!

Kovács Andor.

— dec. 24.

**Szinyei-Merse István főis-
pán installációja.** Zemplénnvármegye
új főispánjának Szinyei-Merse
Istvánnak hivatalos beiktatása f.
évi január hó 5-én lesz megtartva

tán... a mai korban oly szokatlan
az a mesés hűség, melylye! ő távol-
levő férjére gondol. Nem gondolkozik
kegyed is így madame?

Vis-à-visom esőndesen csóvalta
fejét, kissé mosolygott, de nem szólt
semmit.

— S aztán — folytattam lelke-
sült hangon — szinte excentrikusnak
mondható az a rajongása, melylyel
öreg barátnőjéhez vonzódik. Hiszen
annál a rokkant lábú hölgnél vajmi
kevés szórakozása lehet, s mégis min-
dennap elmegy hozzá, hogy bájos
fiatalságával egy kis napfényt lopjon
a szegény beteg dáma nyugágya köré.

A porosz gyárosné jóságos arcán
maliciózus mosoly futott végig. Fi-
nom, vékony kezeit vállamra tette,
szemem közé nézett s nagyon halkán
szólt:

— Mondja gyermekem, termé-
szetesnek találja azt, hogy egy szép,
kivánatos, okos asszony, napjainak
szabad perceit egy reá nézve teljesen
idegen nőnek szentelje, aki mór, ve-
szekedő, szeszélyes asszony? Minő
gyerek szemekkel néz kegyed a vi-
lágba, minő optimista lélekkel itéli
meg nemünket. Ugy-e csodálkozik,
hogy így beszél? De lássa, az én
szemeim tovább látnak, mint a ma-
gáé, bár én maholnap nyolevan éves
vagyok s kegyed fiatal asszony. Is-
meri az öreg Kovácsné? Igen. Nos,
ajánlom, menjen hozzá ma estefelé
egy rövid betegvizitre. Több mint bi-
zonyos, hogy ugyanakkor ott lesz

a törvényhatósági bizottság rend-
kívüli közgyűlésén, melyre a vár-
megyei bizottsági tagokat Dókus
Gyula alispán a következő elnöki
körlevéllel hívja egybe:

Elnöki körlevél. A Törvény-
hatósági Bizottság Tagjait Sátor-
aljaujhelyben 1905. évi január
hó 5-ikének d. e. 10 órájára,
az 1886. évi XXI. t.-c. 46.
§-ban adott jogomnál fogva, ki-
tűzött rendkívüli közgyűlésre
tiszteltel meghívom. A rend-
kívüli közgyűlés tárgya: Ó csá-
szári és királyi apostoli Felső-
pán által Zemplénnvármegye főispán-
jává kinevezett Szinyei-Merse
István ur ömeltóságának főis-
páni állásába való beiktatása.
Sátoraljaujhely, 1904. évi dec.
hó 24-én. Dókus Gyula, alispán.

Értesülésünk szerint ez alka-
lomból az új főispán a törvényha-
tósági bizottsági tagok tisztelére
400 terítékű ebédet fog adni.

Politikai értekezlet. A f. hó 29-iki
vármegyei közgyűlést megelőzőleg
reggel 9 órára több megyebizottsági
tag értekezletet hívott össze; az ez
alkalomból kibocsátott s a megyebi-
zottsági tagokhoz intézett körlevél a
következőképen szól:

Tisztelt Bizottsági Tag úr!
Van szerencsénk arra kérni, hogy
a súlyos politikai helyzet megbé-
szelése céljából f. hó 29-én reggel
9 órakor a vármegyei közgyűlést
megelőzőleg a „Magyar Király”
szállodában megjelenni szivesked-
jék. Sátoraljaujhely, 1904. dec. 20.

Sókuthyné is. A többi a kegyed meg-
figyelésétől függ. Témát adok a tol-
lának.

Megigérttem ezt a látogást s nem
kérdőzködtem tovább.

Felóra mulva a parti sétány ár-
nyas utján jártam. Karomba kapaszkodott Sókuthyné s bájos derűtséggel
kegyedemmel nekem a fürdő apró
„erionique scandaleuse”-eiről.

Még visszhangzott fülemben az
öreg gyárosné gunyos beszéde s
ezért nem tudtam a régi bizalmas-
sággal felelgetni megjegyzéseire. S
midőn Sókuthyné épp egy kis gráci
tanítónő, meg egy dragonyos tiszt
eljegyzését részletezte, önkéntelenül,
minden átmenet nélkül kérdeztem:

— Mikor jön az ura haza?

— Az uram? — Csodálkoztam a
szöke asszony s aztán finom mosoly
suhant át szép arcán, nagyon bizony-
talan a jötte. Attól függ, meddig érzi
jól magát a tunisi táncosnők között.
Most én csodálkoztam.

— S kegyed oly könnyedséggel
beszél erről? — kérdeztem végre.

— Mon Dieu! Hát német szenti-
mentálizmussal sóhajtsak? Hogy saj-
náljanak engem? Tudja, utálok azt,
ha ravasz részvétellel mondják nekem:
szegény, elhanyagolt asszony. Hogy
ezt elkerüljem, szinte dicsekszem az
uram gálans kalandjaival, melyeket
Fama asszony oly buzgalommal hoz
át Algirból ide. S aztán magunk kö-
zött mondván, toleráns vagyok s na-
gyon filozófus a felfogásom a férjek

Dunky fivérek

cs. és kir. udvari fényképészeknek

rendes két heti kirándulásokon kívül, a mi legközelebb dec. 25. és 26-án lesz, egy
állandó megbizottjuk van itten a műteremben és így levételek minden nap eszkö-
zöltetnek.

Hazafias üdvözléssel: Ambrózy Nándor, gr. Andrassy Géza, gr. Hadik Barkóczy Endre, Meczner Béla, Molnár István, br. Sennyey István.

VÁRMEGYE ÉS VÁROS.

(Rendkívüli törvényhatósági közgyűlés. Zempléni vármegye törvényhatósági bizottsága 1905. évi január hó 5-én rendkívüli közgyűlést tart, melynek tárgyát az új főispán beiktatása fogja képezni.)

(Az 1905-iki képviselő-választók névjegyzéke. Most, hogy a képviselő-választások küszöbén állunk, nem lesz érdektelen tudnunk, mennyi az 1905. évben az egyes kerületekben a képviselő-választók száma. A mádi kerületben: 1425; a megyasszóiban: 1406; az o-liszkaiban: 1737; a sátorajauhelyiben: 3005; a királyhelmeceiben: 2908; a tóketerebesiben: 3132; a nagymihályiban: 4878; a homonnaiban: 7435; vagyis a vármegye 8 választó-kerületében összesen: 25,926 a képviselő-választók száma. — Ebből régi jogon 67-en, földbirtok után 20,421-en, házbirtok után 304-en, jövedelem után 3390-en, értelmiség címén pedig 1744-en gyakorolják a választói jogot. A választók száma 1900. év óta megszáporodott, t. i. mióta a kuriai bíraskodásról szóló, 1899. XV. t.-c. kimondotta, hogy adóhátrálék miatt senki sem fosztható meg választói jogától.)

(A körorvosok nyugdíjintézetének érdekében. Az országos orvosszövetség zempléni vármegyei fiókja, a körorvosok nyugdíjintézetének létesítése ügyében az alábbi körlevelet intézte a szövetség azon tagjaihoz, kik egyszersmind Zempléni vármegye törvényhatóságának is tagjai: „Igen tisztelt kartárs ur! Miután a folyó hó 29-én tartandó megyei közgyűlésen Jász-Nagykun-Szolnok vármegye átirata a körorvosok nyugdíjintézetének létesítése ügyében is fog tárgyalatni, felkérem a gyűlésre okvetlenül megjelenni és ezen, a körorvosokra annyira fontos ügyet, b. szavazatával támogatni sziveskedjék. Sátorajauhely, 1904. december hó. Dr. Fried Samu, e. titkár.

hüségéről. Még jobb, ha tudunk élet-társunk apróbb bűneiről, mintha örök-kön-örökké rettegve sejtjenék valamit. S lassan hozzászokunk, hogy megbarátkozunk azzal a gondolat-tal: a társunk a másé is nemesak a miénk. Voltaképp inkább a másoké — miénk a neve, a társadalmi pozíciója s a — becsülete.

— Jó, jó, de ha a férjével szemben nagyon engedékeny az asszony, mindig azt a gyanút ébreszti fel, mintha ez az engedékenység a kölcsönösség elvén alapulna! — mondtam félig tréfásan, félig kérdve. Sókuthyné kacagott szívből, őszintén.

Látszik, hogy idegen kegyed aszszonyom itt. Ennek a telepnek sok kuriózitása van: vizesés, néhány esodanóvény, etcetera, de a legnagyobb esodabogárnak engem tartanak. Nem hallotta ezt kegyed? Pedig hát nem vagyok esoda. Csak bibliai egyéniséggel megtartom hitvesi hüségemet. S míg férjem a földközi tengeren kalózkodik asszony szíve után s míg tambura- és hárfaszó mellett bajadereket ölelget, addig én itthon békés, csöndes életet élek minden lelki emoció nélkül. Nevelem kis leányaimat s egy beteg nőhöz zárandokolok. S e mellett — láthatja — jól érzem magam s oly könnyen álom ki a férfiszemek kereszttüzét. Asbesttel van borítva a szívem. S a lelkem? Szi-

JEGYZETEK

a hétről.

Karácsonyi strófák.*

A hét apró s nagy eseményei ime eltörpülnek az Únnep magasztossága előtt, a közélet lármája, zsi-vaja ime egyszerre ájtatos zsolozsma hangjait veszi fel, a toll, mely eddig szürke események reflexióit vetette papírra, lendületes óda írására mozdul meg — megihlet mindannyiunkat karácsony édes költészete.

Ragyogj, aranyos varázslat, tündökölj égi hit, ringasd édes gyermek-álomba a szíveket, melyek véreznek az élet nehéz küzdelmei alatt. Minden pozitív tudományunk, szerzett tapasztalataink, száraz életbölcseletünk, ha latba vetjük, a mérleg másik serpenyőjén többet nyom az az édes hit, amely karácsony estéjén eltölti a szíveket, s mely nagy tanulsággal szolgál a küzdő embereknek. Ez a nagy, becses tanulság pedig az, hogy ne hagyjuk kipusztulni lelkünk-ből az idealizmust.

Legyünk ideálisak, ezt hirdetem a reális, az anyagi kor embereinek. Mert minden szépség, minden jószág és erény az idealizmusból sarjadzik ki. S minden brutalitásnak, önzésnek az anyagiság az okozója.

S önzőnek, szeretet nélküli embernek lenni nemesak nem vonzó, hanem: halljátok meg mindenben hasznos kutató emberek, nem is hasznos. A szeretet melege nagy értéket képvisel, aranynál, drágakőnél becsesebbet. Mert megszerzi a lelki nyugalmat s embertársainak őszinte megbecsülését. Mindakettő pénzen meg nem vásárolható, drága kincs. Boldog, aki dicsékedhetik vele.

Ez a néhány igénytelen sor igazán nem kíván kenetteljes predikáció lenni, melylyel ugy is bőven szolgálnak mindenféle hivataln szóféták s a szó és írás mesterei, akik azonban mindig másképen eszelekesznek, mint ahogy irnak és beszélnek. De lehetetlen, hogy az únnep magasztos és nemes hatását meg ne akarnók tartani a — köznapokra is. Amikor újból beállanak a sivár küzdelmek, újból lobog a szenvedély és haraggal fordul ember ember, magyar a magyar

nültig telve van hitvesi hüséggel s ragaszkodással. De nem untatom tovább. Epp ide értünk Kováchné villája elé. Megbocsát, ha megszököm hozzá 1—2 órára.

— Megyek én is önnel! — feleltem gyorsan. Végignéztet areomon bizalmatlan, kutató szemekkel.

— Ösmeri Kováchnét, az én beteg öreg barátómet? Önkéntelen gunynyal hajtottam meg fejem.

— Menjünk hát! — mondta gyorsan.

Beléptünk az öreg dáma szalonjába. A szegény invalidus egy szörnyűgágon pihent, a forró nap dacára jegesmedvebőr terült el térdein.

— Üdvözlés után közömbös tárgyakról csevegtünk. De alig ültünk tíz percig a selyem etrusque-on, Sókuthyné hirtelen felállt s letérdelve a beteg nyugágyához, alázatosan megcsókolta a fonyadt kezeket.

— Mennem kell, nem maradhatok. De remélem, kísérőnöm lesz oly szíves és még néhány percig szóra-koztatni fogja önt kedvesem! — mondtotta mosolyogva, félig hozzám fordulva. S a következő percben telt, szép alakja az ajtó függőyei között tünt el.

Kováchné felém fordult: — Lássá, ilyen ez a gyermek mindig. Naponkint jó hozzám, már majd nyolc hónap óta, mióta az a

ellen. De jó volna, ha ezekben az időkben is visszafordulnánk a szeretet ünnepére s Krisztus tanítását nem csupán az únnep, hanem a hétköznapokon is gyakorolnók.

De az ember feledékeny. Elmullanak az ünnepek, letelik a csend és béke ideje s megint harsó lárma fogja felverni az országot. Megint a gyanúsítások özöne árad az emberekre és a személyi harc, minden dulakodás között a legoeszmányabb, lép előtérbe. Legalább az únnep hatása addig terjedne ki — mig nem is olyan sokára — nagy és komoly érdekek mérköznek össze az országban. Addig, míg a nép fog itélni a felmerült vitás kérdésben. Itéljen józanul, megfontolva, ne izgassák lángoló szavakkal, ne ingereljék oktalanságokra, melyek nyomán magyar vér hull, alkotmányos életünk nagyobb dicsőségére.

Lám, karácsonyi strófákat akartam írni naiv és gyermeki lélekkel s ime még ezen az uton is a politikához jutottam, melyben pedig most igazán nincs egy szemernyi költészet sem.

Hát forduljunk el tőle s csak a karácsonyfára szegezzük e napon tekintetünket. A karácsonyfára, mely mesés fényben uszik s a mely alatt boldog gyermekek nevetése hangzik. Ez az ezüstös kacagás csilingel a lelkembe s ha valami, ugy ez az gyógyítószerszám, amitől üdül a lélek. Kedves, boldog gyermekek, te jövendő Magyarország, a te jóvoltodért küzdünk s dolgozunk és te avatod a karácsony estét igazán poetikussá. A nemes és jó szívek szentelt ünnepévé.

HIREK.

Karácsony este.

— dec. 24. —

Tüneményes képek tárulnak föl előttünk, ámulunk és álmódozunk. Halkan, némán szállingóznak a levegőben a fehér hópihéek, lassan leereszkednek és sűrű, meleg kendőt teritene az alvó anyaföld me-rev tagjaira. Pusztá és csendes mező és erdő; csak tompa moraj szakítja meg az erdő ünnepies hall-

szomorú betegség szobám rabjává tett, de sohasem marad nálam 10—15 percnél tovább.

Az ablaknál álltam. Aki a kapuba bejött, vagy abból kilépett, nem kerülhette el figyelmemet.

Csunya gyanu röppent át lelke-men. Leakartam küzdeni. S talán sohasem kívántam valamit oly nagy-on, szinte ideges izgatottsággal, minthogy Sókuthyné magas alak-ját a kapuban meglássam. Számítottam a pillanatok: már lehaladt a folyosón, most... beült a liftbe... kiszált... s kilép.

Teltek a percek, negyedórák. Beszélgettem az öreg dámaival, de szememmel ébren kísértem a kaput. Különféle alakok jöttek-mentek azon, de — Sókuthynét nem vettem észre. Esteledett. A villamos ivlámpák kigyultak s az a fehér alak még sem volt látható.

Szinte szomorúan fordultam el az ablaktól s bucsut mondtam a betegnek. Eigondolkozva mentem a folyosó neszfogó szőnyegein. S akkor egy ajtó félig kinyílt a folyosó legvégén, ahol szinte sötét volt s az ajtó mögül előtörő villanyfényben egy pillanatra megláttam azt a szép fehér alakot, Sókuthynét. Az ajtó bezárult s halk szóváltást hallottam, majd mintha valaki ismét visszament volna az ajtón.

Igyekeztem a lifthez s behuny-

gatását; suhogása a fejszének, melylyel karácsonyfákat vágnak le.

Illata, mint enyhe balzsam üditi lelkünket, elsimulnak a fáradhatlan-ság és szenvedélyesség hullámai, gyengéd, engesztelő hangulat lo-pózik szívünkbe és ha évközben soha, most a legkonokabb egoista is hajlik arra, hogy felebarátjának kedveskedjék valamivel.

Meg vannak gyujtva a karácsonyfa gyertyácskái, az ünnepi szoba ajtaja feltárul s belépünk a karácsonyi esodák birodalmába. Kinek lelke ne emelkedne e pillanatban a mindennapiság érzése felé? Ájtatoságot érez a gunyolódó és a szkeptikus is és a fényes pompa láttára megrögződnek a gyermekek gyors lábaeszkái. Visszafojtott lélek-zettel bámulnak s a milyen fékte-lenül rontottak be, épp oly hallgata-gon és illedelmesen lépnek az ajándékokat tartó asztal elé és csak-nem félénk tisztelettel fogják meg a csodálatra méltó tárgyakat, melyeket a kis Jézuska hozott — mig csak meg nem török a varázs és ujjongva nem ugrádoznak.

Evek mulnak és a sors sok örömet, még több bubánatot hoz. Komolyabbak lettünk, tán fáradtak is. De ha egyedül állsz is, elha-gyatva s nincsen senkid, aki rólad gondoskodnék, vagy akiről te gon-gondoskodhatnál, a karácsonyi han-gulat azért mégse fog érintetlenül hagyni. A megélenkült sürgés-for-gás felvidít és ha be is hunyod a szemed, szíved érzi, hogy valami nagy, valami magasztos dolog ké-szül s anélkül, hogy akarnád, fel-ébred benned a vágy, részt kérni az általános karácsonyi boldogság-ból. Csak fel kell térni szivedet ama sugaraknak, melyeket a kriptá-ban a gyermek Jézus fölött fénylő csillag áraszt. Valódi, igazi karácso-nyit örömmel tölti meg a szivedet és tudatára jösz annak, hogy éretted is született a Megváltó, ha mindjárt

tam szemem, hogy ne lássam azt az alakot.

A portás névjegyzékén egy percig eltűnődtem s azután, mintha világos-ság támadt volna szemem előtt: meg-akadt tekintetem egy egyszerű olasz néven: „Romada Ernestó. Róma”.

Hogy miért éppen ezt a név-jegyet olvastam le több mint 70 név-közül: azt talán suggestiónak mond-hatnám.

Hazasiettem.

S midőn a villa Mascagni ter-raszán üldögélve theámat ittam, min-den magyarázat helyett, kissé szomo-ruan, kissé csalódva, csak annyit mond-tam az én kedves porosz matróná-m-nak: a téma megvan. Kezemben tar-tom Ariadne fonalát — de... de... nem vagyok kíváncsi arra az erkölcsi labirinthre, melybe „ez” a fonal vezet.

II.

— Gyönyörű holdvilágos esténk lesz. Ajánlok egy érdekes kirándulást! — mondotta a penzió kedélyes ebéd-lőjében dr. H. I. egy cseh képviselő.

Az asztaltársaság kérdőjeles arc-cal fordult a szőlőhöz.

— A sicíliai chioggiot-ok itt van-nak. Ez éjszaka grand halászat lesz. Ajánlom figyelmeükbe az Adria eme egyik érdekességét. A sok koncert, parádés séta és bárka kirándulás után jól fog esni egy ilyen extra kis mu-latság. Itt az iv hölgyek, urak, írják alá.

FERENCZ JOZSEF KESERUVIZ

AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMES ÍZÜ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER.

még oly elhagyott és beteg, még oly nyomorult és bátortalan, még oly kicsiny és alacsony vagy is.

Mulnak az esztendők és megjő a karácsonyest, melyen utoljára vagy a csillogó fa mellett. Megőregedtél, de a karácsonyi illat, mint megifjító lehellet vonul a lelkedbe és a gyertyáscák fénye a fiatalág ragyogását varázsolja fonnyadt arcodra. Ámulsz, álmodozol és emlékezel társaidra, kik egykor veled együtt álltak a karácsonyfa mellett és most már örök nyugalomra tértek.

De szived még akkor is megkapja szinte ellenállhatatlanul az emlékezés, a karácsonyest örökszép költészete . . .

io.

Lapunk legközelebbi száma a közbeeső karácsonyi ünnep miatt, folyó hó 29-én, csütörtökön fog megjelenni.

Karácsonykor. Az ünnep ime beköszöntött. Nehány óra és a szent Karácsonyt ünnepeljük világszerte. A politika hatalmas viharai lecsendesedtek, helyet engedve a karácsony-ünnep magasztos érzelmeinek. Ha végig pillantunk az utcákon, ahol ezer, meg ezer dolog hívja fel figyelmünket az ünnepre, mintegy varázslásra eltűnik szívünkben minden földi gyűlölködés s szereteteinkre gondolva, önkéntelen csatlakozunk az ünnepleni készülő emberiséghez. Amint járunk az utcákon a villamfényes kirakatok előtt, látjuk, mint készülődnek, tanakodnak a nők, férfiak (bizonyosan szülők), hogy mivel lepjék meg a kis Jézus nevében gyermekeiket. A kirakott illatos fenyőerdők között szinte érezzük a békés családi tűzhely jóleső melegét, odaképzelve az áhitatos, örvendő gyermekeket, akik nagy reményekkel telten várják a kis Jézus megjelenését. Ez a csodás karácsonyi hangulat közvetlenül az ünnep előtt is megilleti a szíveket. Ilyenkor a szeretet vezérli az embereket minden tettükben s ennek a hirdetője a szent karácsony ünnepe s az is fog maradni az idők végéig.

A „Zemplén” ünnepi melléklete. Lapunk mai számához, tekintettel a karácsonyi ünnepekre ünnepi mellékletet csatoltunk, melynek tar-

Vagy tizen aláírtuk az ívet s acceptáltuk a nagyon szerény költségvetést. Még csak a társaság nesztorát, L-né hamburgi gyárosnét kellett kapacitálni küssé, hogy az ő gárde-ja alatt mi fiatalabbak is részt vehessünk a kiránduláson. Sok beszéd után, ősz fejét rezignáltan lehajtotta beleegyvezése jeléül.

— Evviva! riadt közös kiáltásra a vig grupp s a következő percekben már a toilette-asztal előtt gondolkodtunk a halász-kosztüm fölött.

Az ég tiszta volt, s a levegő telve a tavasz részegítő illatával. Szinte menüette léptekkel mentünk, annyira vidámnak, gondtalannak éreztük magunkat.

A vén szicíliai széles arccal fogadott bennünket. Halászhajójára invitált. Letelepeltünk. Hol árbóckötél halmazra, hol egy hordóra vagy egy köteg rőzsére. S a bárka méltósággal kanyarodott ki a kikötőből. Elő tünk a tenger sik, mérhetetlen lapja, mögöttünk az erdőkoszorúza part.

A hágai csillagász (egy tulki-csiny s tulviekonyhangu ur) megígérte, hogy asztronómiai előadást tart nekünk. Csakis a kuriózum miatt. Mert a hágai tanszéken beszélni egy legió kíváncsi urfinak nem érdekes. De egy rozoga tallián járműn egy internacionális társaságnak tartani előadást az Orionról, Arkturuszról stb. felette vonzó.

talma a következő: A sátoraljaujhelyi betlehemesek mondókája — dr. Perényi Józseftől; A beteg karácsonya — Andor Károlytól; Fehér vágó — Bródy Mihálytól; Karácsonyest az erdőben — ifj. Hegedűs Ágostontól; Emília dalok — Farkas Alajostól; A nő-kérdésről — Czagány Magdától; Huzzák, huzzák a harangot — Szendrői Holozsnyay Cyrilltól; Miért? — Silbergerne Löw Rózáttól; Régi dalok — Lengyel Menyhérttől; Utazás különvonaton — Czagány Ferencetől; Szeretni téged — Szász Árpádtól; Gondolatok — Ruttkay Bélától. — Ezenkívül mai számunk főlapján olvashatók a következő önálló közlemények: Szent karácsony — Kovács Andortól; Karácsony éjjel — Németh Páltól; A téma — Mok Ferencenétől; A falu rőzsája — Miskolezi Kovács Bélától s azonkívül sok aktualitás.

Bubies püspök koadjutora. A napokban ment végbe Bécsben a kassai püspök mellé kinevezett koadjutornak, dr. Fischer Colbrie Ágostnak kánoni vizitációja, miután ez állásra a megerősítést Merry Del Val pápai államtitkár elküldötte. Fischer Colbrie Ágost január közepé táján fog püspökké szentelteni és így in partibus infidelium címet kap, de azért továbbra is benn marad az esztergomi kanonokok státusában. A koadjutor most terjesztette Bubies püspök elé ama kérelmét, hogy Kassán is a szeminárium igazgatása bizassék reá, mint olyanra, aki a papnevelés alapos ismerője. E tárgyban a püspök még nem határozott.

Ujévi gratulációk megváltása a sátoraljaujhelyi árvaház javára. Körülbelül tizenhét hosszú év folyt le azóta, hogy így utolsó napjaiban a haldokló, megvénhedett évek és még csupán sejtelmével az elkövetkezendő ujnak: a fenti cím alatt teret nyitunk mindazoknak, akik az új év alkalmával ismerőseiket, jóbarátaikat óhajtják e lap útján üdvözölni, de egyben a jótékony cél érdekében is óhajtanak közremunkálni. Azoknak tehát, kik az új év megérkezéssel szokásos új évi üdvözleteiket, általunk a helybeli árvasegélyező és jótékony egyesület javára beszolgáltatóndó, bármily nagyságu összeggel is megváltani

Hamburgi dámánk, a mi kedves „gárde”-unk vállaltovnya, tréfás délnémet jargonnal arra intett bennünket, hogy ne az eget nézzük, de a tenger mélyét, mert nem csillagokat fogdosni, de halászni akarunk.

A bárka halkan siklott. A villamos reflektor, amit elővigyázatos „világutazónk” hozott magával — bántotta az öreg sziciliát. Valamit morgott. Nem értettük. Mindegyikünk várta, hogy a szomszédja felel az olasz szóra. S egyszeribe megtudtuk, hogy tizenegyünk közül senki sem tud talliánul. A vége az volt, hogy a halásznak taglejtésekkel tudtára adtuk: nem ő az ur itt, de mi.

Az öreg nevetett s hátraszólt valamit a lányának, egy remek, bronz-arcú nőnek. Az is mosolygott s gyors mozdulattal igazgatta a vitorlákat. Most már repült kis hajónk.

Sötétedett. Egyenkint gyultak ki az égi mécsesek. Vaesorázni akartunk. S akkor kiszült, nem hoztunk elemózsiát. Hosszu arccal néztünk a rendezőre, a képviselőnkre.

Hamarosan feltalálta magát. Egy pere alatt valóságos lesülyedt a hajó fenekére s aztán egy suhanattól követeve egy óriási sajttal s kenyérral igyekezett felénk. Egy halas hordót letakartunk egy selyem pléddel s becsülettel igazságszerttel elosztottuk az emivalót adagokra. Soha frugálisabb,

óhajtják: — pénzküldeményeiket, melyeket lapunk kiadóhivatához kell beszolgáltatni: e helyen fogjuk nyugtázni. Szerkesztőségünk és kiadóhivatalkunk új évi gratulációit 4 koronával váltja meg. Dr. Thomán Dávid Budapestről 2 kor., Deréky Gyula Megyasszóról 10 kor., Dr. Obláth Mór Gálszécsről 2 kor., Korbély Géza 2 koronát küldtek be e célra. Eddigi gyűjtésünk 20 kor.

Szegény gyermekek öröme. Lélekemelő ünnepséget rendeztek a „Carolineum” helybeli leánynevelő intézet vezetői: az irgalmas szívű nővérek a szegény gyermekeknek. — Ugyanis f. hó 23-án karácsonyfa ünnepséget rendeztek, mely ruhakiosztással volt egybekötve a szegény gyermekek részére. A nővérek nagyon sok szegény gyermeket láttak el meleg, téli ruhákkal s egyéb karácsonyi ajándékokkal, mit részint ők, részint a közadakozás gyűjtött össze. Képzeltető a szegény gyermekek öröme, mikor meglátták a díszes karácsonyfát s kiosztották közöttük az ajándékokat. Az ünnepségen nagyon sok résztvevő volt jelen.

Fáklyásmenet gr. Hadik Béla tiszteletére. A lapunk legutóbbi számában is közölt fáklyásmenet — melyet gróf Hadik Béla tiszteletére rendeznek — f. hó 29-én este 8 óra-kor fog felvonulni.

A legrövidebb nap. Elérkeztünk végre az utolsó stádiumhoz, a nappal elérte a legrövidebb tartamát. A nyár elejétől kezdve mind rövidebbek lettek a nappalok és mind hosszabbak az éjjelek, míg végre a tél első napján, december 22-én a legkurtább volt a nap. Ezután tehát már majd lassankint megrövidülnek az éjjelek és evvel megcsappan városunkban a — holdimádás. Igenis, a holdimádás! Mert ha néha napján meg nem könyörülne a hold a mi szegény városunkon, bizony nagy sötétség borulna rája esténként, azért hát nagy hálaival, tisztelettel tartozunk a holdnak. Most már majd kevesebb óra lesz ezután a hold szeszelyének kitöve, de azért el ne mulasszuk imádni, mert még mindig szükségünk lesz rája. Elmúlt tehát az év legrövidebb napja és evvel együtt beköszönt hi-

de jobb ízű vacsorát nem ettem.

Mind sötétebb lett az égbolt s mind fényesebbek a csillagok.

— Öreg! hát halásznunk vagy sem? — kérdeztük mimikával s gesztussal. Tagadólag rázta meg göndör fejét a halász.

— Nem lehet! Háborog a víz, a lámpa is zavar, de a flóta s a dal sem használ. De van itt egy halászsziget, odaviszem az uraságokat s ott azután süthetünk halat. Tizenegy órára már vissza is jöhetünk a mólónkhoz.

Gyorsan hadart az olasz — s bár nem értettük a nyelvet, tudtuk mit magyarul.

Vége parthoz értünk. Barna kősziklához ütődött vitorlásunk. Akkorára a halászfalu népe elénk sietett.

A szicíliai meg a leánya beszédbe elegyedtek a halászokkal. Nehány fiu egy tisztásra rőzsét hordott össze, hálókban ficánkoló halat hoztak. Egy negyedóra sem telt el, s mi a legfinomabb olajjal csepegtetett, nyáron sült halat ettünk. Volt közöttünk egy moszkvai házaspár, a nő ironó, a férje valami nagy állat az orosz pénzügyminiszteriumban. Csak franciául beszélgettek hozzánk. Elragadtatva néztek szét ezen a vadregényes s szegény szigetparton s aztán halk duóban orosz nemzeti dalokat énekeltek. Nemsokára egy flóta bűgő-síró

vatalosan is a tél. Ugy nem hivatalosan már eddig is volt részünk benne, hideg és fagy egyaránt jelentkezett, de ez a tél megelőzte a kalendáriumot, ezután azonban, ha fáznak, még csak nem is panaszkodhatunk, mert tél van és ezután három hónapig így kell annak lenni . . .

Eljegyzés. Goldblatt Ferenc sárospataki gyógyszerár-tulajdonos e napokban jegyezte el Czinner Aranka kisasszonyt Kassán.

Munkás-dalárda. A sátoraljaujhelyi iparos-segédék tudvalevőleg különböző szakcsoportokat létesítettek az utóbbi időben. Szervezkedésük és összetartásuk legutóbb megérelte bennük azt az elhatározást, hogy egy munkás-dalárdát fognak alakítani, melynek bármely, Ujhelyben tartózkodó munkás tagja lehet majd. A dalárda szervezése céljából a munkások általános gyűjtést kívánnak rendezni, melyhez az engedélyt a rendőrkapitánytól kérték.

Karácsonyi vakáció. A sátoraljaujhelyi tanulóifjúság az összes helybeli iskolákban tegnap kapta ki a karácsonyi vakációt. Az iskolai szünet január hó 3-ig tart.

Visszért kivándorlók. Fiuméből írják: A Cunard társaság legnagyobb gőzhajója, a Carpathia, f. hó 23-án reggel érkezett New-Yorkból kikötőnkbe 220 visszavándorlóval. Utközben a hajó több kikötőt érintett, így Triesztet is, ahol 40 visszavándorlót tett partra. Ugyanott 57 kivándorlót vett föl a hajó. Tizenkettőt visszautasítottak, mert irományaik nem voltak rendben. A Carpathia tegnap, csütörtökön indult vissza New-Yorkba, körülbelül 2200 kivándorlóval.

A jég sport helybeli hiveinek, akik nagy áldozattal a villanyvilágítást bevezették a jégpályára, nagy a szomorúságuk, mivel a fagy egyre késik. Ugy értesülünk, hogy mindazoknak, kik a villanyvilágítás bevezetéséhez 10 koronával hozzájárultak, 10 korona tagdíjuk egyrészt visszaadják, mert a világítás elmaradása folytán a befizetett összegek nagy része megmaradt. Így csupán a bevezetés költségeinek fedezésére szolgáló összeg fog visszamaradni. Ha azonban a fagy

hangja is belevegült a szomorú áriába . . . s lassan-lassan mind duolt utánunk. A halászkörénk csoportosultak s később közénk is ültek. Napbarnított, becsületes arcuk barátságos szíveséggel követte minden mozdulatunk, szavunk.

A chioggiote-uk barnasárga ár-bácára ráesett a hold ezüstje, az Adria indigó hullámai lágyan, szerelmesen ölelgették a bárka oldalait.

S mi ott ültünk a rőzse körül, a tűz ránk vetett fénye mellett. Bizarr kép lehetett.

És a legszebb, legpoetikusabb percben, midőn a flóta-szóla a „Si jettais roi” dallamait sirta be a tavasz éjszakába, — egy picit bárka ütődött a mi lomha vitorlásunkhoz. Magas nő ugrott ki a partra s egy nyulánk, barna férfi követte.

Midőn a máglya körüli csoportok észrevették s meglátták, hogy a halászkörnek vélt emberek urinép, hirtelen visszafordultak s a bárkának intve, egy pere alatt távolodtak el a parttól s eltűntek a tenger sötét lapján.

Szinte összeszorult a szívem a miut az én öreg „gárde”-m maliciózus mosolyát megláttam.

Csak mi ketten ismertük fel azt az esti kiránduló párt, a többi nem is figyelt oda s nem is vette észre a jövevényeket.

Schmidthauer-féle Igmándi keserűvíz. reggelenként felpohárral használva, meglepően gyors és egyszerű sikerrel pótolja otthon bármely évszakban a Karlsbadi és Marienbadi ivókurát gyomor és bélbajokban, ugy-szintén elkövéréds, szívelhajasodás és azzal járó fulladásnál, sárgaság, máj- és lépdeganatanál, czukorbetegség, csúsz-és-köszvényél stb. Az „Igmándi” hatásosságában egyéb keserű vagy hashajtó ásványvizek meg sem közelítik és saját érdeké-ben cselekszik, ki helyette mást nem fogad el. — Utasítás mellékelve. — Kapható Eperjesen Bohrandt J. W. kereskedésében.

Főszétküldés a forrástulajdonos: SCHMIDTHAUER LAJOS gyógyszerésznél Komáromban. — Egész üveg 50 f., félüveg 30 f. — Az egyedüli természetes keserűvíz, a mely kis üvegben is kapható.

beállana és tartóssá válnék, a tagdíjakból semmi sem fog visszatéríteni, mert a begyűlt összeget a világitás költségei fogják felemészteni.

— **Áthelyezések a vasutnál.** A miskolci üzletvezetőség területén Kovács Gyula hivatalnok Mező-Laboreról Szerenesre, Dobó Lajos hivatalnok Liszka-Tolesvárról Mező-Laborcra és Buchwald Andor hivatalnok Sárospatakról Liszka-Tolesvárra, Kun Dezső Szerenesről Sárospatakra helyezték át.

— **Halálozás.** Id. bizáki Puky István, Abauj-Tornamégyének nyug. főszolgabírája élete 78. évében dec. 18-án Zsujton elhunyt. Puky István a legkiválóbb tisztviselők egyike volt a megyében és adminisztratív ügyekben nagy tekintély. Halálát nagy rokonság és sok jó barát gyászolja.

— **Vasuti altsztek tancmulsága.** A satoraljai helyi m. kir. államvasuti altsztek 1905. évi január hó 7-én a helybeli pályaudvar összes termeiben jótékony célú tancmulságot rendeznek Hegedűs Győző m. kir. államvasuti fűtőházi főnök diszelnöklete alatt. Az előreláthatólag sikeresnek ígérkező mulatság iránt, nemcsak a vasuti altsztek, de városunk polgári köreiben is általános érdeklődés nyilvánul meg s így a mulatság sikere biztosítottnak vehető. A mulatságra a meghívók a jövő hét folyamán fognak szétküldeni a rendezőség által.

— **Mikor Ámor nevet.** Az elmúlt éjjel a rendőrorjárat elcsipett egy fiatal leányt, ki egyedül barangolt az utcán. Miután a rendőrök felszólítására a leány fölvilágosítást nem adott, hogy miért sétál éjnek idején, behozták a rendőrkapitányhoz. Ott aztán kihallgatása közben szörnyen pirulva vallotta be a bűnét s miközben elfogultan játszott köténye esücskével, sugva mondta az ügyeletes rendőrbiztosnak:

— **Randebún voltam!**
S miután a „randebú” ilyen balul ütött ki, némely jó tanácsokkal ellátva, utnak eresztették ma reggel a leányzót.

— **Lopott ékszer.** Az eperjesi rendőrkapitányról értesítette a helybeli társhatóságot, hogy ott egy Proszuch Miklós nevű szentendrei születésű és roskoványi illetőségű, 22 éves, erős testalkatú, barna hajú, ma-

Az Ariadna fonala hát még mindig a kezemben volt...

Sókuthyné és Romada Erneszto mit beszélgettek a sebesen haladó bárkában, azt csak az Adria tudná megmondani.

III.

Néhány nap mulva szürke borítéku levelem megismertem Sókuthyné előkelő kezevonását. Néhány sorral örökös adiót mondtott nekem. „Férjem Palermóban várja jöttömet. Néhány nap után egy Judiaiba menő hajóra szállunk. A legkisebb lányomat magammal viszem, a két nagyobbat szüleimhez küldöttem. Utunkban érintjük Alexandriát is. Egy hétig pihenünk ott s aztán tovább...”

Reméllem Kalkuttából üdvözlő kártyát küldhetek önnek asszonyom. Tartson meg jó emlékezetében... stb. stb.

Ezt írta.

Hónapok teltek el. De Judiaiból mégsem jött az üdvözlő. Vagy talán mégis megírta Sókuthyné, barátja: Romada Ernesto társaságában a lapot — de aztán röstelte el küldeni.

Szegény, megbabonázott asszony! de nagyon kár volt oly „toleráns”-nak lenni úgy magadhoz mint társadhoz. A téma elmaradt volna...

gyarul, németül, tótul és szerbül beszálló gyári szolgát tartóztattak le, aki gyanus körülmények között egy arany női óraláncot akart elzalogosítani. Míg megmozdították, a következő tárgyakat találtak nála, melyeknek holtszerzésére nézve azt adta elő, hogy azokat Belgrádban egy kaszírától vásárolta. Egy arany kétfedelű női remontoir óra gyémánt splitterrel, egy arany gyűrű és egy arany brostú. A nála talált tárgyak minden valószínűség szerint lopottak, ezért a rendőrkapitányosság keresi azok tulajdonosait.

— **Jus primae noctis.** Egy szomszéd városban e napokban zajlott le a hétvármegyére szóló juristabál. A városka élénken szerkesztett hetilapjában két hasábon át írta le ezt a nagy eseményt a buzgó báli tudósító s hogy imponáljon a plebsnek, ugyan- csak válogatott formában fogta meg a pennát. Azt akarta egyebek között kifejezni, hogy ez volt az idén az első mulatság és így zengedett: „A sikerült tombola után táncra perdült mindkét nemű ifjuság s kora reggelig áldozott a jus primae noctis élvezetének”.

— **A Satoraljai helyi Népbank XXXV. évi rendes közgyűlése.** A satoraljai helyi népbank, mint takarékpénztár 1905. év január hó 22-én délelőtt 11 órakor tartja XXXV. évi rendes közgyűlést, melyre a részvényeseket id. Meczner Gyula, a pénztárat vezérgazdátja hívja egybe.

— **Vidéki városok bankja.** Erdélyes bankalapítási terv megvalósításán fáradoznak a vidéki városok polgármesterei. A városok polgármestereinek évenként tartott kongresszusán ugyanis már több ízben szóba jött, hogy jó volna egy jelzálogbankot alapítani, mely csakis vidéki házakra adna jelzálogkölesönöket. Van ugyan már a vidéken is több intézet, mely kötvénykölesönöket nyújt és a budapesti intézetek közül is akárhány ad nagyobb vidéki városokban a házakra jelzálogkölesönöket, de az érdekeltek véleménye szerint ez távolról sem felel meg az igényeknek. A vidéki városok vezérferfiái teljes joggal várják azt, hogy a vidéken is nagyban föllendülne az építkezési kedv, ha volna oly országos intézet, mely olcsó törlesztéses kölesönt adna a vidéki házakra, ép úgy mint ez a fővárosban történik. Ép azért a vidéki városokban mozgalom indult meg az iránt, hogy egy oly országos jelzálogintézetet alapítsanak, amely kizárólag csak vidéki városok házaikra adna jelzálogkölesönöket záloglevelek kibocsátásával. Azok a városi polgármesterek és egyéb vezérferfiái a vidéki városoknak, kik ezt a mozgalmat megindították, egyuttal arra is számítanak, hogy ennek az új intézetnek a zálogleveleit sikerül jórészen a vidéki városokban elhelyezni és egyéb a városok által kezelt tőkétet első sorban ennek az intézetnek zálogleveleibe fektetnek. Az új intézetnek vidéki jellegét azzal is akarják biztosítani, hogy ennek az új intézetnek a székhelyeit egyik erre alkalmas vidéki városban helyeznék el.

— **Hirlapárverés.** A satoraljai helyi városi kaszinóban évenként tartandó hirlapárverés jövő évi január hó 1-én délután fog a kaszinó helyiségében megtartatni.

— **Leopold Gyula,** az „Általános Tudósító” szerkesztője és hirdetési iroda tulajdonosa Budapesten közel 10 év óta fejt ki agilis tevékenységet, hogy a sajtó és hirdetők érdekét összeegyeztesse. Bátran állítható, hogy Leopold Gyula irodája nagyban hozzájárult, hogy a reklam hazánkban is tervszerűen és hatásosan fejlődjék, hogy a kereslet és kínálat legkényelmesebb és legolcsóbb közvetítője minél jobban emelje a formát és befolyásolja a versenyt. Ismerik ma már

a kereskedelmi, gazdasági- és ipari üzletek, vállalatok, hogy az állandó, ügyes és észszerű reklamozás emeli hírnevüket, növeli fogalmukat, gyarapítja vagyonukat. Nem oly könnyű azonban a sikeres reklamozás; nagy gyakorlat, tapasztalat, tudás és szorgalmas munka szükséges ehhez. Tudomásunk szerint Leopold Gyula nagy apparattal dolgozó irodája felel meg kitűnően hivatásának és örvend nagy bizalomnak, miért is nemcsak a legnagyobb magyarországi, hanem a tekintélyesebb és legelőkelőbb külföldi cégek is állandó üzletfelei, mert kiváló szakértelemmel, felülmúlhatatlan pontossággal, odaadó lelkiismeretességgel és nagyon szolid árak mellett eszközöl bármiféle hirdetéseket, reklamokat úgy az összes budapesti és vidéki, mint a külföldi lapokban és naptárakban.

— **Az O. M. K. E. feladatai.** Gelléri Mór, az Országos Iparegyesület gazdátja, az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés megbízásából előadói javaslatot dolgozott ki az egyesülés feladatairól a honi iparpartolás terén. Az O. M. K. E. most közlésezi Gelléri javaslatát, a mely hazai iparügyünk e kiváló ismerőjének jeles munkája és igen sok megszívlelendő utmutatást ad ama fontos kérdés megoldásában, hogy minő eljárás követendő a hazai iparpartolás és fejlesztése terén a kereskedők s különösen az O. M. K. E. által.

— Farsangi naptár.

December 26-án: A szoba-, cím- és díszletfestők munkás-szövetsége helybeli csoportjának dal és szavallattal egybekötött tancmulsága a „Magyar Király” tenettermében.

December 31-én: A gyártelepi dal-, zene- és önképző-kör Szilveszter-estéje a kör gyártelepi helyiségében.

December 31-én: A eszmadia-ifjuság szilveszteri tancmulsága a eszmadia ipartársulat helyiségében.

Január 7-én: A satoraljai helyi m. á. v. altsztek zártkörű tancmulsága a vasuti állomás éttermében.

Január 14-én: A satoraljai helyi uri fiatalság zártkörű piknikje a város háza nagytermében.

Február 5-én: A zemplénvármegyei örhajduk tancmulsága a „Magyar Király” tancettermében.

— **A gyermekek egészsége** a legföltékenyebb családi kincs. Ha a gyermek a Zoltán-féle csukamájolajjal táplálkozik, nincs baj, mert a betegségekkel szemben ellentálló, edzett lesz. Az angol gyermekhalandóság azért sokkal alacsonyabb mint a miénk, mert ott nincs család, hol a gyermekek a hidegebb évszak alatt ne fogyasztanának csukamájolajat, s e célra nincs kiválóbb a Zoltán-félenél, mely kapható 2 koronáért Zoltán B. gyógygyártárban Budapest, és a helybeli gyógyszerárakban.

— **Minden háztartásban,** városban és falun áldásos, ha kéznél van egy-egy üveggel a Schidhauer-féle igmándi keserűvízből, mert szükség esetén egy fél pohárral használva, gyorsan és alaposan eltávolítja a gyomor és belekből a esiráját számtalan komoly betegségnél s ezzel elejét veszi a baj további fejlődésnek a szervezetben. Az igmándi keserűvíz nemcsak mint gyomor-, bél- és vértisztító alkalmazható a legjobb sikerrel, de kitűnő étvágyat is hoz. — Hogy az igmándi vízből aránylag már kis adag oly hathatós, ize pedig könnyen bevehető lágú és sima, érdekes magyarázatát abban leli, hogy annak hatékony alkotórészei a természet ölében évezredek óta az ugynevezett összeérési folyamatnak vannak alávetve, hasonlóképpen mint a kőszén a föld gyomrában mennél régebb, annál érettebb, jobb és értéke-

sebb s csak az így napfényre került teljesen érett állapotban levő természetes ásványvíz bir azon csodálatos gyógyerővel, mely az igmándi keserűvíznek oly becses és jellemző tulajdonsága s amelyet sem művilég utánozni, sem pedig egyáltalán pótolni nem lehet.

— **Cimbalmok.** Schunda Vencel József es. és kir. hangszergyáros hírneves gyártmányaiból állandó bizományi raktár van Werner Sárka okl. cimbalom-tanár cimbalom-magániskolájában, Sátoraljai helyben.

SZINHÁZ.

A rezignáció.

Nagy szerencse az, mikor az ember főnyereményt csinál; de az se utolsó dolog, mikor a kórta szerepet kap. Jól tessék megfontolni, mit jelent az, mikor a kórítának szerepet osztanak ki, ha csak akkorát is, mint a nyul farka. De hát ha a természetben nincs ugrás, még kevésbé van ugrás a művészetben: a nagy szerepeket a kis szerepeknek kell megelőzni.

Történt tehát a minap, hogy a kassai színházban premierre készültek és X. kisasszony, a kar tagja egyszerre valami husz szóból álló szerepet kapott.

A szerep mellé az az utasítás volt mellékelve, hogy „nagy rezignációval” kell elmondani.

A kisasszony azonban nem tudta, hogy mi a rezignáció, azt pedig restelte, hogy mástól kérdezze meg.

A próba ennél fogva nagyon rosszul ment. A kisasszonyt tiszszér küldték vissza a színpalak mögé a nélkül, hogy rajta a legesekélyebb rezignáció mutatkozott volna. Pedig a rendező már üvöltött, mint egy sakál.

A kisasszony elszontyolodott. Hiszen ha tudta volna, hogy mi a rezignáció, vagy legalább a rendező megmagyarázta volna neki ennek az ostoba szónak az értelmét! De e helyett egyszerűen visszaküldték azzal, hogy nem jó és még mindig nem jó.

Egyszer aztán a rendező teljesen kijött a türelemből és felordított:

— Adja vissza a szerepet, más fogja játszani.

A kisasszony megrendült szívvvel engedelmeskedett, visszaadta a szerepet olyan rezignált arkifejzéssel, amely a sziklából könyeket facsart volna.

— No végre, valahára! — kiáltott a rendező. Most menjen ki még egyszer, aztán jöjjön be és mondja el a szerepét úgy, mintha már másnak adtam volna.

Ugy lón és a rendező, a zord Makray Dini nagyon meg volt elégedve úgy X. kisasszonnyal, mint — önmagával. — p.

** **A Komjáthy János társulata** Kassán a közönség érdeklődése mellett hozza színre az új darabok egész sorozatát. A jövő héten a „Bacsányi” „Hajduk hadnagya” „En, te, ő” „Delila” kerülnek színre. — Itt említjük meg ama értesülésünket, hogy a Komjáthy-társulat Satoraljai helyben január hó közepén fog újabb lerádnulni öt előadásra, mely közül négy ismét bemutató előadás lesz.

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer: **tüdőbetegségeknél, légzőszervek hurutos bajainál** ugymint **idült bronchitis, számarhurut** és különösen **lábbadozóknál influenza** után ajánlatik. Emeli az étvágyat és testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. Kellemes szaga és jó ize miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4.— kor.-ért kapható. — Figye jünk, hogy minden üveg alantl czéggel legyen ellátva.

F. HOFFMANN-LA. ROCHE & CO vegyészeti gyár **BASEL (Svájcz.)**

IRODALOM.

A falu rózsája.

Kelecsény falunak van egy szép leánya,
Mindenki úgy hívja: „A falu rózsája.”
Becsületes neve: Szentpéteri Magda
Megaszik a szeme mindenkinek rajta.

Fekete a haja, hamis a két szeme,
Kényes a járása, karcsu a termete,
Mosolygó kis szája mint egy piros alma
Meglátszik, hogy tejben fűrésztötte anyja.

Imádságos könyvét kis kezében tartva
Egy szép vasárnapon megyen a templomba;
A mint hátra tekint, kít lát a nyomába
Virág Laczi bojtárt, ki hűséges párja.

— Adjon isten szentem, hová oly sebesen,
Te vagy az életem, egész üdvösségem;
Te nélküled Magda mit ér az életem!
Azt kérdezem tőled, szeretsz-e te engem!

Köny csillog Magdának tüzes két szemébe,
Mennek, mendégélnék, csendesen, lépésbe
— Nem szeretlek Laczi — mondja büszkén
Van már más szeretőm, ki szívemet bírja.

— Hej Magda, ha úgy van, nem megy a
[templomba]
Vagy az anyém leszel, vagy megyünk a sirba!
Ne légy te sem boldog... nézz most a szemembe;
Nem leszel a másé... s kést szur a szívébe...

Kong a lélekharang, megszünt élni Magda,
A falu rózsája megyen messze utra;
Nem lesz ő egyedül, vele lesz a párja,
Utána halt az ő szerelmes bojtárja...

Miskolci Kovács Béla.

Az első Lónyayak. (Családtörténeti tanulmány. Irta dr. Karácsonyi János egyetemi ny. r. tanár, a M. Tud. Akadémia r. tagja.) — Mivel a régi árpádkori Lónyayakról eddig semmit sem tudunk, eredetük meg épen homályba volt borítva, nemcsak család-történeti, hanem országtörténeti szempontból is érdemes volt multjukkal foglalkozni. A szerző kimutatja az eredeti és hiteles kuttörések alapján, hogy az első Lónyayak már a XIII-ik században részt vettek hazánk sorsának vezetésében és legjelesebb, legelőkelőbb nemzetségekkel, mint amiknek voltak a Banasa, Rosd, Kaplyon, Tomaj, rokonságban állottak. Egyik közülük a XIV. század elején Losonczy Dénes nádor unokáját kapta nőül. De főként szoros vérségi kapcsolatban állottak női ágon a Szentgyörgyiekkel, a Hontpázmány nemnek éppazon ágával, amely két ízben is rokonságba jutott az Árpádok királyi családjával. Bebizonyítja a szerző, hogy XI. századig, Szent-László koráig visszanyúló Koppán nemzetség az Anonymustól honfoglaló hősként magasztalt Keczel (Kétel) vezértől származik, maga a Lónyay család pedig e Koppán nemből ágazott ki. Ismerteti továbbá a szerző a Lónyayak politikai pártállását IV. László és I. Károly idejében. Végül függetlenül előadja a szerző Lónyayak törzsi működését a Hunyadiak korában. Már 1456-ban segítséget nyújtottak ott a Hunyadi-pártnak. Később Lónyay I. Albert I. Mátyás király diplomatái közé küldötte föl magát és 1487-ben a nagy királynak öt Franciaország királyához küldte követül. 34 darab oklevéllel végződik a mű. Ezek közül 24 darab eddig ismeretlen volt, 9 pedig hiányosan és hibásan volt közölve. A mű ára 2 korona.

Az „Egyetértés” 1905-ben. Ez a 39 év óta fennálló régi 48-as politikai napilap, mely most Dr. Pap Zoltán orsz. képviselő szerkesztésében jelenik meg, egész új köntöst öltött, új életre ébredt, visszaszerződtette régi neves munkatársait és sokszoros lelkesedéssel küzd céljárt. *Ingyen* adja minden előfizetőjének az *Egyetértés* minden hónapban, a Hevesi József és Dr. Falk Zsigmond által kiváló gondtal és izléssel szerkesztett „Magyar Szalon” című szépirodalmi folyóiratot. Ezenkívül nagy ünnepi mellékletek, bőséges irodalmi rész, külön

kiadások soha se maradnak el ezen tökéletes, gondosan szerkesztett független irányú, mindenben magyar szellemű újságnál, melynek vezetőit az ország első politikai, szépirodalmi részét legjobb íróink írják. A „Divat Szalon,”-t a ház asszonya negyedévi 2 kor. kedvezményes áron kapja. Legelőkelőbb postautatványon lehet előfizetni negyedévre 10 kor. 1 óra 3.60 kor. Kedvezményes ár áll. tisztviselők, papok, tanárok, jegyzők részére negyedévre 7 kor., 1 óra 2.40 kor., Budapest, IV., Vármege-utca 11.

Az „Adalékok Zempléni vármegye Történetéhez” c. havi folyóiratunknak 1904. évi decemberi füzeté már megjelent. E füzet a f. évben kiadott 1—11 füzettel együtt alkotja a szóbanlevő történeti folyóiratnak a tizedik kötetét. — Az itt kiadott 12-ik füzetben vannak a címlapok, továbbá a Tartalom, Név- és Tárgymutató, a Kuttöré, az Értelemzavaró sajtóhibák és helyreigazítások, az évfolyamban előkerülő Árpádkori nevek és nevezetek és az előfizetők névjegyzéke. — A havonként 2-ven megjelenő „Adalékok” előfizetése egész évre (12 füzet) csak 6 K. — *Melegen ajánljuk mindenkinek, akit vármegyének viszontagságos története érdekel; főképp pedig ajánljuk a vármegyebeli községek figyelmébe, mivelhogy ebben az évfolyamunkban is folytatódik a községeknek külön-külön történeti és helyrajzi ösmertetése.* — *Az előző évfolyamokhoz díszes könyvtáblákkal még szolgálhatunk.* — *Ennek az ára 1 kor. 80 fillér, postai küldéssel: 1 kor. 90 fillér.*

Négy esztendeje maholnap, hogy pozíciót kért és szerzett magának a magyar újságírodalomban a „Független Magyarország” s a nagyközönség szeretete mindenél beszélőbb bizonyíték, hogy érdemes munkát végzett és végez ez az újság. Mindent a magyar közönségért! ez a Független Magyarország jelszava s az elmúlt esztendő tanúsítja, hogy gyakorlatban is érvényesítette ez a sajtóorganum a publikum érdekeit szolgáló elvét. Huszonnyolc korona egy évre a Független Magyarország és ezért az előfizetési díjért minden előfizető 2000 koronára szóló balesetbiztosítást kap, azonkívül mindegyikük ajándékul kapja az illusztrált és előkelő színvonalú Szabadság Naptárt és mindazok, akik a 28 korona előfizetési díjat egyszerre beüldik, a remekbe készült, díszkiadású Petőfi-Albumot. Mindenképp jó lap mellett csak az ajándékok is: — megérdemlik a Független Magyarország megbecsülését.

Új szépirodalmi hetilap. Az Élet címmel új szépirodalmi hetilap indult meg. Tulajdonképpen régi, de azért mégis új. A Képes Családi Lapok-ról van szó, amely immár a XXVII. év folyamba lép és ezt az új évfolyamot olyan gyökeres és bizonyára mindenkinek kedves változással kezdi meg, amely egészen új avatja ezt a szépirodalmi folyóiratot. A lap „Az Élet” címmel folytatja pályafutását, új címmel, új szerkesztőséggel, új elvekkkel, új és modern beosztással és kiállítással. Az Élet tehát részlegesen a nagyközönség pártfogására. Az ára olesó: negyedéve csak három korona. A kiadóhivatal (Budapest, Muzeum-körút 7., földszint) szívesen szolgál mutatóvány számmal. Az előfizetők azonkívül havonként még egy-egy regényt is kapnak ingyen.

Egészség-Naptár. Harmadik évfolyamában jelent meg az 1905-iki Egészség-Naptár, mely ezuttal jelentékenyen megismosodott külsőben, meg bővült tartalommal. Tudósok és hozzáértő tekintélyek csoportosultak, hogy a tudomány táborából küldjék szét olvasóiknak azokat az egészségügyi parancsokat, melyekkel ezek megvédehetik magukat az őket környező betegségek ellen. Érdemes munkát végeztek a szerkesztők és írók egyaránt, mert e munkában nem osztályozták az egészség fontos kérdését, hanem úgy vallják, hogy az egészségügy

közös tulajdon, melynek megőrzésére szüksége van társadalmunk minden tagjának. Dícséretes ügybuzgósággal meg is oldották e problémát, mert az Egészség-Naptárból mindenki rang- és korkülönbőség nélkül, a díszes palotától az utolsó kunyhóig, élvezetesen tanul és épül. Az összes miniszteriumok, hatóságok, ipartestületek, főváros, megyék, városok egyaránt terjesztői e hűzágpótló munkának, úgy, hogy ez évben már negyven ezer példányban nyomatták a Budapesti Hirlap nyomdájában.

TANÜGY.

— **Miniszteri megbízott.** A kultuszminiszter a tiszáninneri ev. ref. egyházkerület főhatósága alá tartozó miskolci és sárospataki főgimnáziumokra nézve az állami felügyelet gyakorlásával az 1904—905. tanévre *Géresi Kálmán* debreceni tan. ker. kir. főigazgatót bízta meg.

— **Tanügyi kinevezések.** A vall. és közokt. miniszter Fodorovszkyné *Homiczkó Irén* bártnai és *Vigh Farkas* szerenési tanítókat a szerenési állami elemi iskolához kinevezte.

— **Tanügyi áthelyezés.** A vall. és közokt. miniszter *Fodorovszky Jenő*, bártnamihályi áll. el. isk. tanítót a szerenési áll. iskolához áthelyezte.

KÖZGAZDASÁG.

— **Bérmentetlen levelek portója.** A bérmentetlen vagy hiányosan bérmentesített küldemények kézbesítése alkalmával a közönség sokszor nem volt tisztában azzal, hogy portó fejében mit kell fizetni, a mi egyes esetekben visszaélésekre adott alkalmat. A kereskedelemügyi miniszter az ily esetek kiküszöbölésére azt a külföldön is elfogadott rendszert léptette életbe, hogy a címzett által portó fejében fizetendő összeget a kézbesítő postahivatal magára a küldeményre felragasztandó portójegyekkel tünteti úgy, hogy a címzett a kézbesítő által követelt portóösszeg helyességéről most már a bérmentesítési szabályok ismerete nélkül is nyomban meggyőződhetik. E rendszer tehát módot nyújt a közönségnek, mint legérdekesebb tényezőnek, hogy minden megkísérlési kísérlet vagy visszaélés ellen hathatósan védekezhessek. E tekintetben a közönség leghelyesebben teszi, ha a megfelelő portójegy felragasztásával nem fedezett levélportót nem fizeti meg, hanem saját jól felfogott érdekében a tényállást akár szóval, akár írásban, (díjmentes közönséges levélben) akár pedig valamely közlő postahivatal panaszkönyve útján a posta- és táviratigazgatóság tudomására hozza. Ha az illető küldemény sürgős átvételére sulyt helyez: a kívánt díjat fizesse meg, de a borítékot, melyről a megfelelő portójegy hiányzik, a posta- és táviratigazgatóságnak küldje be, hogy a visszatérítés iránt intézkedhessen és a hibás közlő ellen eljárhasson. A közönség ezáltal módot kap minden eset megvizsgálására és minden visszaélés megszüntetésére.

Az állami kuttörök beszüntetése. A földművelésügyi miniszterium mintegy tizenkét év előtt három kuttörő-felszerelést szerzett be, amelyeket a kezeléshez alkalmazott szakszemélyzetrel együtt rendelkezésére boesított az azt kérő községeknek. Időközben az országban számos kuttörő-vállalat létesült, amelyek az így keletkezett versenyt folytán jól és olesón képesek a furásokat elvállalni. A földművelésügyi miniszter elhatározta, hogy az áll. kuttörő-felszerelések működését egy kivételével beszünteti, a melyet a községeknek csak az esetben fog átengedni, ha a magánhivatalok az illető községben a talajvizsnyok nem ismerése miatt egyáltalán nem, vagy csak magas áron vállalkoznának kut-

furrásra. Erről az elhatározásról a miniszter azzal a kijelentéssel értesítette a törvényhatóságokat, hogy *szak-közönségi* ily dolgokban *jövőre is* díjtalanul adnak műszaki és geológiai tanácsot.

* **Állatok szállítása.** A földművelésügyi miniszter körrendelete értelmében a m. kir. posta- és távirat-hivatalok, valamint a vasuti és hajózási vállalatok élő hasznos emlős állatok és madarakat tartalmazó küldeményeket csak abban az esetben fogadnak el szállításra, ha azok úgy vannak csomagolva és lezárva, hogy a postahivatalok, illetőleg vasuti és hajózási vállalatok a küldemény tartalmát könnyen ellenőrizhessék. Azon esetben pedig, hogyha az illető felvevő község felismeri, mint olyanokat, melyeknek szállítása nincsen engedélyhez kötve, a feladó köteles helyhatósági bizonyítványon igazolni a madarak, illetve emlős állatok szállítását. Törvényhatósági joggal felruházott városokban ily helyhatósági bizonyítvány kiállítására a városi tanács illetékes.

NYILT TÉR*)

MIT IGYUNK?

hogy egészségünket megóvjuk, mert csakis a **természetes szénsavas ásványvíz** erre a legbiztosabb óvó-szer. Elsősorban a **mohai**

ÁGNES

forrás, mint természetes szénsavdus ásványvíz, föltétlenül tiszta, kellemes és olesó savanyúvíz, dus szénsavtartalmánál fogva nemcsak biztos óvszer fertőző elemek ellen, hanem a benne foglalt gyógyszernél fogva kitűnő szere a legkülönbözőbb **gyomor, légcső és húgyszervi betegségeknek**. Azért tehát

Használjuk a mohai ÁGNES-forrást, ha gyomor-, bél- és légcsőhuruttól szabadulni akarunk.

DR. KÉTTY.

Használjuk a mohai ÁGNES-forrást, ha a vesebaj gyógyítani akarjuk.

DR. KÖVÉR.

Használjuk a mohai ÁGNES-forrást, ha étvágyhiány és emésztési zavarok állanak be.

DR. GEBHARDT.

Használjuk a mohai ÁGNES-forrást, ha májbajoktól és sárgaságtól szabadulni akarunk.

DR. GLASS.

Háztartások számára másfél literesnél valamivel nagyobb üvegekben minden **kétes értékű mesterségesen szénsavval telített viznél**, sőt a szódaviznél is **olcsóbban adja**, hogy az **Agnes-forrás vizét** a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse.

Árlapot s prospectust kívánatra bérmentve küld a mohai **Agnes-forrás kezelőse Mohán, Fejérmegye**.

Kedvelt borviz. Kedvelt borviz.

Kizárólagos főraktár Sátoraljai hely s környékére

Malártsik György utóda cégnél.

*) E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a Szerk.

A SZERKESZTŐSÉG ÜZENETE.

Lapunk nagyon tisztelt munkársainak és olvasóinak a legboldogabb karácsonyi ünnepeket kívánjuk.

Mindazoknak, akiknek karácsonyi számunkra küldött aktuális dolgait e számunkba nem közöltük s akik külön értesítést dolgozataink sorsáról mi tőlünk nem kaptak: — lapunk tartalmi részére szánt küldeményeik nem voltak általunk felhasználhatók.

Aniáné. Halma. A másik küldeményt majd folytatolagos tárcaként közöljük le.

A. B. Kassa. Sz. Bpest. M. Varannó. Sajnos, de kiszorultak az ünnepi melléklet-ről, azonban alkalmadtán helyet találnak.

Tudakozódó. Helyben. 1. Bubicus püspök értesülésünk szerint már Kassán van 2. A titkári hivatal.

Irén. Lemes. Megérdemelte volna az alaposabb kidolgozást, így mellőznünk kellett.

K. Bpest. Távirat már lapunk zárta után érkezett s így legjobb akarat mellett sem volt leadható.

Nem közölhető: Alakulás (cik.)

Kiadótulajdonos: **Éhlert Gyula.**

H I R D E T É S E K.

Hirdetmény.

Értesítjük a t. cz. közönséget, hogy Sátoraljaujhelyben és nagyobb vidéki városokban levő házakra, továbbá földbirtokokra 10—70 évig terjedő

törlesztéses kölcsönöket

eszközlünk.

Az ide vonatkozó közelebbi felvilágosítások hivatalos helyiségünkben megszerezhetők.

Sátoraljaujhelyi Polgári Takarékpénztár
és Hitelegylet.

KATONA BÉLA

OKLEVELES MÉRNÖK

Sátoraljaujhelyen, műszaki és vállalati

*** mérnöki irodát ***
nyitott.

Irodája foglalkozik: **birtok felmérésekkel, térképezésekkel, tagosításokkal, parcellázásokkal** és a mérnöki munka körébe tartozó mindegyik **tervezésekkel.**

Elvállalja: **utak, vasutak, hidak és épületek tervezéseit és építését.**

Iroda: **Kazinczy-utca 507. (Haas-féle épület.)**

Bútorokat

tetemesen leszállított olcsó áron lehet vásárolni az

Első zempléni megyei honi bútor-csarnokban
S.-a.-Ujhelyben.

Bútorokat vásárolni szándékozó n. é. közönséget van szerencsém értesíteni, hogy a „Vörös ökör“ épületében a földszinten és az emeleten nyolcz teremben lévő

BUTORRAKTÁRAIM

túlhalmozott készletét

helyszüke miatt

tetemesen leszállított olcsó

bevásárlási áron adom.

Miért is kérem b. látogatásukat s ígérem, hogy a n. é. közönség bizalmát mint eddig úgy ezután is igyekezni fogok kiérdemelni.

Kiváló tisztelettel

WILHELM HENRIK.

NE VEGYEN
Czimbalmot vagy
Harmóniumot, míg
Reményi Mihály

műhangszerész
legújabb képes árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik.
BUDAPESTRŐL, Király-utca
45/I. szám.

Jorgo János

órás, gyári raktár Wien III.4. Remweg Nr. 75.E.

Levelezőlap elegendő, hogy gazdagon illusztrált árjegyzékemet ingyen és bérmentve megkaphassa, olcsó bevásárlás céljából. Az üzleti eljárás szigorúan tisztességes, részadás teljesen ki

zárva. **Órajavítási műhely.**

Mindenemü zsebórába új rugó helyezése 40 kr. Minden vásári vagy javított óráért kezeséget vállallok.

Kivonat a nagy árjegyzékből:

7787. sz. legolcsóbb, legjobb strapácás óra nikkelt tokban, 36 órai jár, 2 frt 30 krtól feljebb.
8039. sz. valódi ezüst páncél-láncz, 15 gr. 1 frtól feljebb.

7858. sz. ezüst remontoir, dupla fedelű 5 frtól feljebb.

7889. sz. inga-óra, ütőművel, 2 súlylyal, 130 cm. magas 11 frt 50 krtól feljebb.

7929. sz. jó ébresztő-óra 1 frt 20 krtól feljebb.

Sziveskedjék nevemre és házszámomra 75/E. pontosan figyelni.

A párisi kiállításon aranyéremmel kitüntetve.

Alapított 1886.

Kitűnően belőtt

vadász fegyverek biztos revolverek

szabályozott és jól hordó szoba- és kerti fegyvereket (Floubert) jól és olcsón szállít:

FÖLDES L. puskaműves

Budapest, IV., Muzeum-körút 3.

Régi fegyverek ujjakkal kicsérletnek. — Javítások olcsón. — Árjegyzék ingyen.

GÖZSEPIŐ KESZLETEK
KEDVEZŐ FÉLTÉTELEK MELLETT
ÜSZE ÜZLETEM IS KÖTTETIK.

AGRARIA

A SZAB. OSZTR. MAGYAR
ÁLLAMVASUT-TÁRSASÁG
RESZCZU MEZŐGAZDASÁGI GÉPVÁRÁBAN
VEZÉRÜGYNÖKSÉGE.

NICHOLSON GÉPGYÁR
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
GAZDASÁGI GÉPOSZTÁLYÁNAK
VEZÉRÜGYNÖKSÉGE.

AZ
"AGRARIA"
HAZÁNKBAN AZ EGYEDÜLI IPARTERJESZTŐ VÁLLALAT,
MELY KIZÁRÓLAG MAGYAR GYÁRTMÁNYOKAT HOZ
FORGALOMBA.

"FONTOS!"

ÁLTALÁNOSAN ELISMERT!

A VESZPRÉM VÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET
KIÁLLÍTÁSÁN BEMUTATOTT
NYILVÁNOS SZÁNTÁSÉRT
NAGY ARANY ÉREMMEL ÉS DISZ-
OKLEVÉLLEL KITÜNTETVE.

PÁROS SORU VETŐGÉPEINK.
TULSZÁRNYALTÁK AZ IDEGEN
GYÁRTMÁNYOKAT
ÁRANY ÉREMMEL KITÜNTETVE.
MINDENY TALAJHOZ MEGFELELŐ VETÉSI
UTASÍTÁS = JUTÁNYOS ÁRAK =

ÁRJEJYZÉKÜNK
MINDEN GAZDÁNAK FONTOS
TANÁCSADÓ ÉS KIVÁNTATRA
DUMENTESEN KÜLDETIK!

SÜRGÖNY VAGY LEVÉLCZIM:
"AGRARIA"
BUDAPEST

25—30 éves

nehány száz üveg köveshegyi

asszu és szamorodni bor

eladó. — Bővebbet a kiadóhiva-
talban.

Utczai szoba

külön bejárattal, bútorozva
azonnal kiadó.

Bővebb felvilágosítás Kazinczy-
utca 646. sz. alatt nyerhető.

Bérbeadó

5 világos és tágas pinczeszoba.

Czim a kiadóhivatalban.

Vadászterület

kiadó Ruda-Bányácskán 334 hol-
das erdőben jövő 1905. év január
hó 1-étől.

Bővebbet Fáy huszárcapitány-
nál Sátoraljaujhely.

Még kapható

az 1905. évre szóló
ZEMPLEN NAPTÁRA

KIADÓHIVATALUNKBAN, FÖTÉR 9. SZ.

Ára 30 fill. — Postán bérmentve 30 fill.

BUTORGYÁR! MAJOROS GYULA

asztalos-mester.

Első zempléni megyei gőzerőre berendezett asztalos műhely
Raktár: **Sátoraljauhely.** Csörgői-ut 737. Gyár: (saját has.)
Kazinszy-uteza.

Tisztelettel van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy gőzerőre berendezett

butor-gyáramban

a kor igényeinek teljesen megfelelő butorokat gyártok. Raktáron tartok háló, ebédlő, szalon és uri szoba berendezéseket. Bárminemű asztalos munkát a legrövidebb idő alatt készítek.

Kérem a nagyérdemű közönség b. pártfogását kiváló tisztelettel

Majoros Gyula,
asztalos mester.

Itt először a „Vörös Ökör“ udvarában.
Nyitva reggel 9 órától este 9 óráig
PANOPTIKUM ÉS BONCZTANI MUZEUM
négy szakaszban.

1. sz. Mechanikai viaszalakok. — 2. sz. A föld népei. — 3. sz. Panoráma, a leghiresebb festmények, orosz-japán háboru és történetek. — 4. sz. Boncztan, az ember fejlődése, operációk; csak felnőttek tekinthetik meg.

Pénteken d. u. 2 órától 6 óráig a boncztani muzeumot csak hölgyek tekinthetik meg.

Winter Vilmos,
tulajdonos.

Nyílt levél

Szegény és gazdag építetőkhez egyaránt.

A legkitűnőbb tetőfedő-anyag manap a

HORNYOS TETŐCSERÉP

melyet a beregszászi gőztéglagyár eddig még el nem ért tökéletességben gyárt.

Ez a cserép örök tetőt ad, ki nem fagy és oly szilárd, hogy azon jární lehet.

A vele való fedés nem drágább a közönséges faszindelyénél és minden vályogfal elég erős nekie.

Az a tetőszék, mely faszindely alá készült, teljesen megfelel.

A fedőmunkát a gyár távolabb vidéken is elvállalja, ha legalább 500 m² területről van szó és ez esetben a tetőnek jó minőségeért teljes jótállást vállal.

A cserépnek ára ezenként Beregszász állomáson waggonba rakva 76 korona; a cserépezési munkával együtt 84 korona, de adogatók és malter nélkül.

Egy waggonba 5500 darab lesz rakva, melynek szállítási díja Ujhelyig 28 kor.

Egy négyszögletes terület 17 drb. cserepet igényel, de töréssel, faragással 19 drbot kell számítani.

A lécezés 30 cm. távolságban eszközözendő.

A faszindely ellenében való előnyeit szükségtelen feszegetni, de a bádog ellenében azzal az előnnyel bír, hogy nem veszi fel oly hirtelen a meleget, úgy hogy a bádog-tetőnek a padját semmire sem lehet fölhasználni és a lakóhelyiségek is kiállhatatlan melegek nyáron, nemkülönben hidegek télen. Amellett a bádog sokkal drágább — a fekete bádog gyakori festés költségeiről nem is szólva — és javítása bonyolódott műtét.

Tűzbiztonság tekintetében a bádogot, amely hirtelen átmelegedik, a cserép fölülmulja. A tapasztalat bizonyítja, hogy amely helyiségben ez a hornyos cserép egyszer alkalmazásba került, onnan a faszindely és bádog teljesen ki van szorítva.

A gerinczserépnek darabja 24 fillér, egy folyóméterre kell 3 1/2 drb.

Az üvegeserép (bádogablak helyébe) 2 kor. 50 fillér.

Nagyon kérem az intelligensebb t. cz. közönséget, különösen falukban a tisztelendő urakat, birákat, jegyzőket, világosítanak föl a szegényebb gazdákat saját érdekükben, hogy a cserép nem nehéz, elbirja minden fal kivétel nélkül és alkalmaztatásánál majd nem áll elő az a gyakori eset, hogy tüzesetnél a fél falu pár óra alatt rabja lesz a lángnak.

Kelt Beregszászon, 1904. december havában.

Kiváló tisztelettel

Kont Manó,

alagsó és gőztéglagyára Beregszász.

Képviselek, viszontelárusítók kerestetnek, fakereskedők, építési vállalkozók vagy építőmesterek személyében.

A szélgöres és gyomorgöres csillapító

BIBERGEIL-CSEPPEK

a legjobb étvágy és emésztést előidéző házi szernek bizonyultak.

Ára egy üvegnek 1 k.

2 üvegnek kevesebb (utánvét 2:50) postán nem küldetik.

Kapható:

BITTNER GYULA

gyógyszertárában Gloggnitz (A.-Ausztia.)

PLOMBUS Co. New-York 104 E 106 Str.

PLOMBUS!

250,000 hálairat 1 év alatt!

Nincs többé fogfájás!
odvas fog?
bűzös száj!

Fenti betegségeknek előidézői kétségtelenül az odvas fogak. Ezen remek amerikai szer, ezen kínos és kellemetlen szenvedéseket

azonnal megszünteti!

„Plombus“ szal mindenki maga plombirozhatja — fájdalom nélkül és hihetetlen egyszerű módon

odvas fogait!

„Plombus“ ne hiányozzék egy háznál sem, az egyszeri csekély kiadás százszoros kamatja: a nyugalom. A fogfájalmakban szenvedőket tehát saját érdekében felhívjuk, hogy rendeljék meg ezen valóban remek házi-szert, mely az amerikai élelmeség netovábbja!

Ára egy adagnak, mely 5-6 odvas fogakra elegendő, használati utasítással 2 korona. 2 kor. 10 fill. előzetes beküldése után bérmentve bárhová. Megrendelhető egyedül a Magyarországi képviselőtől, melynek czime:

„Plombus“
szétküldés, Pásztó, Heves m.

A „ZEMPLÉN” KARÁCSONYI MELLÉKLETE.

A sátorlajuhelyi

Betlehemesek mondókája.

SZEMÉLYEK:

- Angyal:** széles gatyában és lobogós ujjú ingben, fején korona; kezében pedig a betlehemet tartja.
- 4 Pásztor:** széles gatyában és ingben, mellükön és hátukon két szalag, melyek egymást keresztezik, fejükön ezüstös főveg, kezökben nagy farkos két csengővel.
- Guba:** gubában, derekán szalmakötéllel átkötve, oldalán tarisznya, fején bárány főveg, arca befekettve korommal.
- Öreg:** fehér szakállal, bajuszszal; fején hegyes főveg, arca ránczokkal borítva, kezében bot és buksza (pénzes szekrényke), maga pedig juhász-bundában.

Az 1-ső pásztor a ház ablakán bekiált: „Szabad magyar — vagy deák betlehemmel bemennünk?” és csönget... Ha belülről hangzik, hogy „szabad!” akkor elől megy az angyal, mellette jobbról az 1-ső, balról a 2-ik, utánok a 3-ik és 4-ik pásztor, ezeket követi a guba s végre leghátul döcög az öreg... A ház előcsarnokában megállva, az egész kar énekl:

Eleison, eleison,
Christe eleison...
Örüljünk, vigadjunk
Mi e nagy napon;
Mert nekünk született
Éjfél tájban
A kisdéd Jézuska
A jászolyban! (ismételve)
(Ekkor belép az 1-ső pásztor, fővegét megemelve szól):

Engedelmet kérek,
Hogy minden szó nélkül
A házba betérek;
Mert a pásztor-ember
Oda veszi magát,
Hol hidegben — melegnek
Találja a szobát.
De félős is ott künn
Járni, az erdőkön;
Mert ott sorról-sorra
Kisértetek járnak,
Még a csillagok is
Tánczra kerekednek,
Szinte szikrázik a
Szeme az embernek.
— Én csak azt mondom, hogy
Lesz valami ebből!...
Nem is veri ezt ki
Senki a fejemből!

(csenget s az ajtót megüti)
Ekkor belép a második pásztor s így beszél:
Dicsérjük a Jézust!

(Az 1-ső pásztorhoz) Jó, hogy itt talállok,
Ép téged kereslek;
Mert magamba lenni,
Megvallom, hogy félek!
A multkor is, a mint
Jártam az erdőkön,
A sok tüskén-bokron
És árkon keresztül:
Egyszer, a mint hátra nézek,
Nagy világot látok
És egy néhány érthetetlen
Deák szót is hallok...
Ucczu! a bárányok
Ugratnak, bégetnek!
— Uram fia! tán itt
Kisértetek lesznek?!
Ekkor neki fogtam,
Ugyancsak szaladtam,
Többi társamat tán

Örökre elhagytam:
De mindaddig csörömpölöm,
Kolompolom ezen ajtót, (csenget)
Mig Iván társam, jó pajtásom,
Jó hírt nem hoz nekem:

Most belép a harmadik pásztor s szól:

Adj Isten jó estét!
Már én is itt vagyok,
Ezen új szűrömön
Sok lyukat mutatok,
Ebből is kitetszik,
Hogy jó pásztor vagyok;
Mert a farkasoktól
Nem messze szaladok
És ha farkas kullog:
Ezen bunkós bottal (megrázza botját)
Bőrére suhintok!

(csenget)

4-ik pásztor belép s így szól:

Dicsérjük a Jézust!
(az 1-ső pásztorhoz) Titulus! főtársam,
Álmomban mit láttam!?
Álkmöms kecskéről
Farkasra találtam.
Láttam juhaidat
Egy szép piros bórben,
Szemléltém lábait
Este kereszt-törben.
De téged is láttalak szomorkodni,
Talán bizony a garatra
Szoktál felönteni!?

1-ső pásztor (félre) Mintha igazabban sem
szóltál volna!

(A pásztorok csengetnek, dobognak) Ekkor
bejön a guba s szól ekképp:

Üh! üh! Adj Isten jó estét!
Fiaim, fiaim!
Hát ti mind itt vagytok,
S engem, szegény öreg embert,
Csak magamra hagytok?!
Ha előveszem ezt (botját felemeli)
A vékony nádpálcát:
Ugy megszabom véle
A gatyátok ránczát,
Hogy mindjárt semmi bajotok se
Lesz!?!...

2-ik pásztor: Hát az öreg hol maradt?!
Guba: Ott hozza a tótszekereken a vajás
kifliket, meg a sóspereczeket!

(Mindnyájan dobognak, csengetnek; az öreg
tapogatóva jön.)

Öreg: Bűh, üh, üm, hm!
Hát ti kutyák! nem pásztorok!
Ti itt csak esztek, isztok, dorbé-
[zoltok,

S az én öreg szakállamról
Nem is gondolkoztok?!
Törjön el a bajuszotok,
Szakadjon el a derekatok! (döcög.)

Guba: Bizony befagyott ott
Keményre, simára.
Öreg atyus, el ne essék,
Vigyázzon magára!

Öreg: Hallgassatok csak fiaim!
A multkor, a mint odafönn
A holdvilágnál jártam,
Elővettem a
Nagy kapcsos bibliát,
Olvastam belőle
Dániel prófétát
S hogy ma, karácsony estéjén,
Nagy csoda fog történni...
— Juj!... de megijedtem!

(Öreg és guba egymás mellé fekszenek, a
pásztorok pedig letérdelnek; az angyal jó.)
Angyal (énekel):

Ne féljetek pásztorok, pásztorok,
Örömet hirdetek,
Mert ti néktek született,
Ki megjövendőltetett,

Egy szüznek méhéből,
Dávidnak véréből!...
Eljött az Istenfia,
Alle, alleluja!...

1-ső pásztor (felállva énekl):
Pajtásim, keljünk fel,
Hamar induljunk el...
Az angyalok hirdetik,
Hogy Messiás születik,
Keljünk fel, menjünk el!!...

Mindnyájan felkelvén, énekl:

Keljünk fel tehát
Látni a csodát...
Menjünk imádni
Az Istenfiát,
A kit szült Mária
Nekünk, ez éjszaka
Betlehemben,
Betlehemben!

Angyal (énekel):

Mennyből jöttem
Mostanság ti hozzátok
És ti nektek
Vigadozó hírt mondok.
Ma nagy örömet hirdetek,
Melyen örvend a szivetek,
Mert lehoztam
Magammal az életet,
Mely ti nektek
Régen megígértetett!

1-ső pásztor a 2-ikhoz (énekel):

Hallod Fedor? angyal szózat,
Mely örömet hirdet,
Hogy a megígért Messiás
Már elérkezett;
Hogy találjuk fel
E setét éjjel
Betlehemben? — Majd elme gyünk
Teljes örömmel!
Gyűjtsétek össze
A pásztorokat,
Vigyünk mi neki
Ajándékokat:
Tejet sajtockával,
Göndör báránnyal
Vigadozva!

Mind (énekl):
Ilyen szegény pásztoroktól
Elég leszen,
Talán még aranyból is
Többet térszen!

Angyal (énekel):

Pásztorok!
Ide siessetek,
Nagy csodát
Látni, ne késsetek!
Világ Ura
Született,
Jászolyba helyeztetett;
Jézussal
Együtt örvendeztetek!

Mind (énekl):

Örvendezzünk!
Betlehembe menjünk
Ajándékokkal,
S a pásztorokkal.
Most született Istenfia
Egy kisdedecke,
Apáinktól régtől fogva
Várt kis gyermecske.
Ah! mint fázik,
Szent orcája ázik
Sűrű könyekkel,
Annyi cseppek,
Ennyi könyek
Értünk hullanak;
Ezek a mennybeli vizek
Lelkünkre folynak.

Angyal (énekel):

Hej, pásztorok,
Hej, pásztorok!

Jertek be gyorsan
A városba;
Itt született Jézus
A jászolyba!

Mind (énekel):

Nosza, menjünk,
Hát siessünk
Betlehem városába!... (ismételve)
De üresen ne menjünk,
Ne menjünk,
Ajándékot is vigyünk,
Egy kis göndör báránnyal,
Fehér farku juhocskát
Vigyünk mi, Urunknak.
Alle! alleluja!...

1-ső pásztor (a betlehemhez megy, fővegét le-
emeli, térdét meghajítja):

Jézuskám! Jézuskám!
Mivel szegény pásztor vagyok, nincs
sem aranyom, sem ezüstöm, ezért hoz-
tam neked egy hófehér báránnyal, fogadd
tőlem szives ajándékul. (A báránnyal a bet-
lehembe teszi; a többi pásztor is hasonlóan
tesz s beszél.)

Guba (a betlehemhez megy):

Beh! böh!
Jézuskám! Jézuskám! mivel sze-
gény öreg ember vagyok, nincs sem
aranyom, sem ezüstöm; hoztam neked
tehát egy csupor aludtjeget, de mig hoz-
tam — a tej összetört, a csupor pedig
kiömlött... pf... pf... pf... (vissza-
megy s megfogva az öreg kezét, dalol):

Betlehembe jer pajtás,
Jer pajtás!
Ott leszen csak vig lakás!
Ser, bor, mint a tenger!
Ihatik az ember!
— S midőn reggel ásitoz, ásitoz,
Az angyal pálinkát hoz!

1-ső pásztor (az öreget megfogva):
Gyere öreg, Betlehembe!

Öreg (csodálkozva):
Hova? — Debreczenbe!?

1-ső pásztor: Gyere öreg Betlehembe!
Öreg: Nem megyek én vén tehenbe!
(indul s aztán kezével kétfelé mutatva, kérdi):
Erre menjek?!

1. pásztor: Gyere öreg Betlehembe!
Öreg: Nem megyek én vén tehenbe!
(indul s aztán kezével kétfelé mutatva, kérdi):
Erre menjek?!

1. pásztor: Arra! arra!
(Eközben az angyal a betlehemhez húzza az
öreget.)

Angyal: Vess keresztet!
Öreg (ránéz): Micsoda? — Megegyem a
sóspereczet?!

Angyal: Vess keresztet!
Öreg (keresztet vetve): Atyának, fátvágnak,
levele tölgyfának... gömböc a ha-
samba!... Hát az a madár micsoda?!
Angyal: Nem madár az, hanem a Jé-
zuska!

Öreg: Serulam! perulam! édes kis Jé-
zuskám, mivel szegény öreg ember va-
gyok, nincs sem aranyom, sem ezüstöm,
hát azért is hoztam neked egy szál kol-
bászt, melylyel, ha a nyakadat hetven-
hétszer körül tekered is, az egyik vége
mégis a szádban lesz, a másik meg a
tokaji hegyen!... Juj... juj... juj!...
(hátravonul és lefekszik)

Mind (dalolnak s a pásztorok bot segítségével
az öreget ugrálják keresztül):

Midőn az erdőben fimfáról,
Farkasra találtam, fimfáról...
Fimfáról fimfára
Fimfáról fimfára
Trada-ridi bom!...

Pásztorok (dalolnak, miközben a guba ug-
rálja az öreget):

Jó volt dolga Jakabnak,
Mig ifjú volt,
Cserfa-, bükkfa ágakat
Könnyen átugrott;
De már vénségére,
Jutott szegénységre
Az öreg guba! (ismételve)

(Az öreg felkél s táncolni kezd, ezt teszik a pásztorok és a guba is)

Induljunk, induljunk
Berczi Feri pajtás,
Mert nekünk született
Az igaz Messiás!

Ueczu, guba, tánczoljunk!
Muzsikáljunk! doboljunk,
Mert nekünk született
Az igaz Messiás!!... (ismételve)

(Mig ezt dalolják, addig az öreg — bukszával kezében — a háziakhoz megy, kérve pár krajczárt bajuskenőre.)

Mind (éneklik, miután az öreg visszajön)

Krisztus Jézus született,
Örvendezzünk,
Neki örömeinket
Zengedezzünk...
Dávidnak véréből,
Tiszta szűz méhéből
Született Krisztus nekünk!

A szűzesség liloma
Kivirágzott.
Megtermé a menyei
Szép virágot.
A kegyes Jézuska
Minekünk meghozta
Menyből a váltságot!

2-ik pásztor (dalol):

Fujjad, Pista, a dudát,
Te, Jancsi, a furulyát,
Fujjunk ketten egy szép nótát
Jézuskának! (ismételve)

Mind: Isten áldja meg
E háznak gazdáját,
Ökrét, szamarát,
Gabonás tárházát.

(Tánczolva és dalolva mennek kifelé)

Nosza, nosza, jó gazda,
Bocsáss minket utunkra!
Maradjon házadra,
Istennek szent áldása!
Maradjon házadra,
Istennek szent áldása!...

Közlő: Dr. Perényi József.

A beteg karácsonya.

Hideg téli nap volt karácsony bőjtje. Az asztalos műhelyben nem igen melegedtek föl a legények, pedig a Jóska más ugyancsak unszolta a kályhát. Az ablak jégvirágai csak nem akartak kiengedni.

Kár is lett volna értük, mert olyan szép karácsonyfa alakot vettek föl. El is nézte a Jóska gyerek s meg nem állhatta sző nélkül. Oda fordult az öreg legényhez, Kelemen Gáborhoz:

— Gábor bácsi, nézze csak, nekem is lesz ma karácsonyfám.

A legények écelődtek a fiuval, hogy valahogy azután el ne rontsa a gyomrát a sok édességgel, ami a karácsonyfa alatt és ami rajta van. Kelemen azonban szólanul nézett az ablakra. Megállt kezében véső és kalapács s addig nézte, míg egyszer csak két nehéz könyecsepp futott le arcára, onnan a munkájára.

Hirtelen összeresztent s elfordította arcát, nehogy a többiek észrevegyék gyengeségét. Kemény tenyerével letörölte a könyektől szántott nedves barázdát s tovább folytatta munkáját. Közbe-közbe odanézett az ablakra s gondoltól terhes homlokán meglátszott, hogy esze nincs a munkájánál, hanem az ablakon túl, messzire elkalandozik.

A fizetés hamarabb volt, mint más-kor. A gazda boldog ünnepeket kívánt mindenkinek s a jókívánságot egy pohár borral meg is töltötte, amit a legények a gazda boldog karácsonyára üntettek.

Azzal ki-ki sietett hazafelé. Kelemen sietve hagyta el a műhelyt. Reá otthon nem boldog ünnep, hanem szegény beteg felesége várakozik. Egész nap érte aggódott s a jégvirágos ablakon keresztül szegényes kis lakásába szállott az ő lelke. Ahhoz az eltörődött,

agyonkínzott kis asszonykához, kit már hónapok óta ágyához szegzett valami rettenetes kór.

Mikor másfél éves kis fiukat, a Pistikát, eltemették, akkor szerezte ezt a bajt. Oda járt ki mindennap ahhoz a drága sírdombhoz, ott térdelt a hideg földön. Mig egyszerre csak erős láb fogta el s nem mehetett többé a temetőbe.

Kelemen is meglátszotta lépteit, amint az örvendő, ártatlan kis gyermekeket megpillantotta. Milyen kíváncsian állottak meg a kirakatok előtt, szemük-ből a remélt boldog percek fényes sugarai csillogtak elő.

Neki is volt kis fiacskája. Volt... Nehéz sóhaj tört elő kebléből. Valami úgy fojtogatta a torkát. Szeretett volna valamelyik kirakat üvegéhez támaszkodva sírni, zokogni. Azóta nincs semmi öröme. Otthon ölelő karok s boldogító láрма helyett a beteg sóhaja és nyomott némaság várt rá mindennap s ma is, szent karácsony estéjén.

Egyszerre valami szokatlanul jól eső megnyugvás szállott szívébe. Kedves ötlete támadt és meggyorsította lépteit.

A piacon vásárolt egy kis karácsonyfát, a boltban cukorkákat és kis gyertyákat, meg egy rezes trombitát. Épen úgy, mintha még élne a kis Pistike.

Akkor azután haza. A hideg szobában csendes nyögés és sóhajlás fogadta.

A karácsonyfát a konyhában hagyva, sietett a beteg ágyához, megcsókolta homlokát, kezét; de az asszonyka nem ismerte fel arcát. Üveges szemei nehéz lázban égtek s közbe-közbe érthetetlen szavakat mondogatott s levegő után kapkodott.

Kelemen lehajtott fővel ült az ágy szélénél. Szomorú sorsára gondolt s talán egy pillanatig még az Isten ellen is kikelt lelkében, ki neki áldás helyett csak szomorú csapásokat osztogat.

De csakhamar megbánta a fájdalom keserű kítőrészt s megadóan fogott hozzá a kis szoba rendbehozatalához.

Befűtött a kis kályhába, kisöpörte a lakást. Föltette a vizet szegényes vascsorájához s azután rendbe hozta az asztalt.

Fölterítette az ünneplő fehér abroszt s behozta a karácsonyfát. Amig diszítgette, szeme gyakran ott maradt azon a kis ágyon, mit fiacskájának születésnapjára készített; de nem mosolygott abból reá már az a fekete szemű kis anygalka. Kövér kezecskéit nem nyujtogatta édes apja felé. Üres volt az, szörnyű üres. Felesége odahuzta az ágyuk elé s most is ott áll nap-nap után megújítva keserűségüket.

Megnedvesült szemekkel folytatta a munkát s mikor a karácsonyfa már készen volt, fölgyjűtötte a kis gyertyákat.

Olyan ünnepélyes színe lett egyszerre a kis szobának. Mintha templomban lett volna, kezei önkénytelenül imára kulcsolódtak s imádkozott. Könyei csak úgy omlottak alá. Szomorú karácsony. Csendes imájából felesége szava zavarta föl:

— Gábor! —

Odafutott a szegény beteghez, feledve karácsonyfát, mindent; de az asszonyka görcsösen megfogva erős kezét, mereven nézett a felgyűjtött karácsonyfa, sokáig nézte.

Eléinte azzal az erősen lángoló lázas tekintettel. Ez a fény azonban lassankint megszelídült. Magához vonta férje fejét s homlokát megcsókolva, alig hallhatóan rebegte:

— Gábor, nem jól van. Vedd ki ruháskáit s tedd a karácsonyfa alá. Ott vannak a sublót alsó fiókjában szépen, tisztán. Radd ki mind, hadd lássam. Olyan jól érzem magam.

A férfi majd megetté szemével a beteg asszonykát. Két hónap óta most látja nyugodtnak először tekintetét. Azután sietett a kis ruháskáért és sorba mind a karácsonyfa alá tette s a kis trombitát fölüljük helyezte.

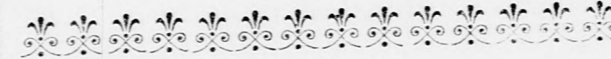
Azután visszament az ágyhoz s kezével átölelve beteg feleségét, szólanul nézték a lobogó lángocskákat, a kis csipkés ingecskéket, fejkötőket, szalagokat s a fényes trombitát...

Csak a Pistike vidám arccskája hiányzott. De ők látták. Szemeik az ár-

ván maradt ágyacskára vetődtek. Mintha most is nyujtogatná kis kezecskéit szülői felé s ők mosolyogva, egymást átölelve gyönyörködtek az édes látványban.

Lelkük ünnepe, a karácsonyest édes békéje volt az. Talán a kis anygalka lelke lebegett ott közöttük, hogy visszahozza anyja egészségét, örömkönyűt fakasszon a kisírt szemekből s boldoggá varázsolja a szenvedések tanyájává lett szegényes munkáslakot.

Andor Károly.

FEHÉR VÁGY.

Fehér vágy vergődik szívemben
Oly halkan, félve, fájva rebben.

Szelid... és ő, úgy piheg éppen,
Mint kis galamb héják körében.

A szárnyait vijjongva tépik,
Bevágják karmukat szívéig.

És hull, patakban hull a vére
És nincs és nincs balzsam sebére.

Haldoklik bennem egy fehér vágy —
Mikor ölitek meg ti héják?

Vonaglása úgy fáj szívemnek —
Ti bűnök, mikor ölitek meg?

Bródy Mihály.

Karácsony-est az erdőben.

Sűrű pelyhekben esett a hó. Hazafelé igyekeztem, épen szent este.

— Eltévedtünk! — rezzentett fel János kocsisunk szava.

Lehajtottam bundám gallérját s körülnézve, látom, hogy egy rengeteg erdőben vagyunk. Alig lehetett tíz-husz lépésnyire látni, a hó kitétt magáért s ugyancsak esett.

— No jól vagyunk! — szóltam. Hát hogy van az János bácsi, hogy így vagyunk! Hisz sokszor járt már erre!

— Az igaz, de most én kérem, nem tudok egy lépésnyit sem tovább menni... János leszállott, betakarta a lovakat.

A gyeplőt a kezembe adta s mondta, hogy megy valami utat keresni.

Szerencse volt, hogy még nem volt nagyon hideg.

Szóval izgatottan vártam Jánosra.

— No! urficskám! tessék szépen megfogni a gyeplőt, megyünk. Találtam valamelyes utat...

Csendben mentünk, mintegy öt percig.

Egyszerre csak megáll az én János bácsim.

— No itt van ni! Tessék nézni, vége az utnak...

Egy pataknak a partján állottunk meg.

Kezdttem magam nem jól érezni. A hó jóformán egészen belepett, ráadásul még a szél is kezdett fújni. Czudar állapot...

— No hát már most mit csináljunk?... kérdeztem nem egész biztos hangon.

— Várni! volt a kurta felelet.

— De az Istenért! csak nem leszünk egy helyen!...

— Az elválik — szólt János.

Leszálltam a szánról, próbáltam tájékozni magam...

Schol semmi, csak a hó pergése okozott némi susogó zajt. A távolban, mintha harang szólalt volna meg... tényleg... de nem...

János pipára gyűjtött s nézte egykedvűen, hogy esik a hó.

— Urficskám! ugy-e szépen esik a hó... nézze csak, milyen hatalmas pehely esett a markomra — s mutogatja nekem.

— Ugyan, maga is jobban tenné, ha gondolkozna egy kicsit...

— Min? kérdé csodálkozva.

— Min?! ismétlem keserűen. Hát tudja-e, hogy mi van ma?

— Hogyne tudnám! Szenteste.

— Magának nem volna jobb otthon ülni feleségével s gyermekeivel?

— Hisz jó volna, de tehetek én róla, hogy eltévedtem...

Már nem is hallgattam János cinikus beszédjére, egészen el voltam keseredve. Arra gondoltam, hogy mit csinálnak most otthon.

Anyám — látom, — mindig kikapcsol az ablakon s hallgatózik, nem hallatszik-e a csengő.

Apám — nagyokat szippant pipájából s mormog fogai közt...

Elkeseredésemben magam sem tehettem egyebet, rágyújtottam egy öszszetört szivarra s nagyokat szippantva néztem a nagy ködbe.

A távolban mintha valami fényesség támadt volna, azt hittem, hogy káprázik a szemem...

János bácsi... nézze csak, nem lát valamit — ott ni, mutattam neki az irányt.

— Ah! látom... látom... — Mi az, mit gondolt?!

— Valami rossz lélek lesz...

— No hallja, maga is a világba beszél, mit, rossz szellem s miért?

— Azért, mert karácsony vigiliáján ember nem fog mászkálni.

Hát mi?... — Mi sem jó kedvünkől tesszük, de eltévedtünk.

A világosság egyre közeledett, de nem lehetett kivenni, hogy micsoda fény az.

Nem messze volt már tőlünk.

— János bácsi?!

— Tessék urficskám!?

— Nézze csak meg mi az?

János bácsi el is indult a fény irányában. Nemsokára egy öreg emberrel tért vissza, ki lámpát vitt.

Ősz alak volt, hosszú lengő szakállal, aminőnek a Mikulást rajzolják, a hátán batyut vitt.

Üde, piros arccal, jóságos szemekkel nézett reám.

Dacára kedves megjelenésének, olyan hátborzongás forma vett rajtam erőt, tisztelettel párosult félelemmel néztem reá.

— Ifjúram nem fázott meg? — kérde.

Fázni épen nem fáztam meg, de roppant kellemetlenül érzem magam.

... Segítsen rajtunk s vezessen ki, ha tud utat kifelé, ebből a rengetegből.

Az öreg jóságosan mosolygott.

— Én is kifelé igyekszem, csak tessenek utánam jönni, még messze kell ugyan menni, de szánom hamar ottan leszünk.

Erre megindult elől a lámpással, János vezette a lovakat, én tartottam a gyeplőt.

Egy félóra múlva megérkeztünk egy kisdud házacskához.

Volt egy félszer forma is. János bácsi beállította a lovakat, a szánra egy gyékényt borított.

Bementünk a szobába.

Kicsi kis szobácska volt benn, de milyen barátságos! Egy ifju leányka szakadt az öreg nyakába.

— Kedves, édes nagyapó! csak-hogy megjött már! Mennyit vártam! Már éjfél van...

Engem nem is vett észre s azért bámulva nézett rám, kérdőleg függesztette szemét nagypapjára.

— Kérde — ugye — kedvesem, hogy hol vettem az ifju urat.

S elbeszélte találkozásunkat.

Szép fehér betérített asztalhoz ültünk. Édes Istenem, soha oly jól nem esett nekem az étel s a kellemes levegő, mely ezt a kis fészket betöltötte.

Egy pár pohár bor után — mert az öreg hozott magával, megindult a tere-feré.

... Bizony, bizony édes uracskám, én már tíz éve lakom itt ebben az erdőben.

— Ne mondja bácsi!?

— De bizony ugy van! s szeretettel simogatta meg a mellette ülő kis leány széke fürtös fejét.

A falon egy szép kard függött.

Engedelmet kértem, hogy levehessem. Az öreg maga kelt fel s levette a kardot. Gyönyörű munka volt s a mar-

kolata pazarul teleszórva ékkövekkel. A markolatra volt kötve egy gyászcsokor.
— Látja édes ifjú, ez a kard az oka annak, hogy én tíz éve lakom itt, ebben a vadonban.

S elkezdte beszélni a drámát. A kis leány letelepedett a nagyapó lábához és tágranyított szemekkel figyelt, olyan szelid s kedves volt, mint az őzike.

... Tíz éve annak, hogy ez történt. Tízszor változott a természet azóta, mióta én kénytelen voltam elhagyni hazámat.

— Nem idevaló a bácsi? — kérde János közbevetőleg.

Az öreg kezével intett, hogy nem. Volt nekem is szép gazdaságom, volt mindenem, amit csak lelkem-testem kívánt, de mégis elvesztettem mindennem egyetlen leányomban...

Két könyecppet törült ki az öreg szeméből.

... Igen... igen... így történt, mintha most is látnám.

Leányom férje gróf Korosznovszky. Az öreg észrevette, hogy bámultam el erre a szóra s látszott, hogy visszakeresné szívn, amit mondott, de majd abbahagyta zavarát s folytatta...

... Behívót kapott, hogy rögtön vonuljon be a katonai parancsnoksághoz.

Ifjú házások voltak, mely nehezen esik az embernek ilyenkor csak egy pár napra elhagyni otthonát, hátha még háboruba hívják s viszik az embert, mely borzasztó dolog lehet az.

Én nem éltem át, de láttam, hogy milyen hatással volt az vömrre.

Elment, elvitték...

Egy éjjel, Szenteste volt akkor is, éktelen dörömbölést hallottam leányom lakosztálya előtt.

Egy sötét alak próbálta nyitogatni az ajtót.

— Ki az? — kiáltottam rá.

— Gyilkos — ordított az magából kikelve.

Feléje sujtottam nehéz kardommal, csak a meleg vér freccsenését éreztem. Ész nélkül rohantam ki, mikor tudatára ébredtem annak, hogy mit tettem. Semmit, csak ezt a kardot hoztam magammal.

Igen, én szerencsétlen...

Csengőszó hallatszott ekkor oda-künn, az öreg kiküldte a kis leányt, hogy nézze meg mi az...

A vömet öltem meg. A kis leányt ezelőtt tíz évvel találtam itt e szobácskában...

Édes apám alakja jelent meg a küszöbön. Elfelejtettem mindent, a nyakába ugrottam. Már reggel volt.

Ifj. Hegedüs Ágoston.

Az „Emilia“ dalokból.

I.

Egy sereg árnyék követ engem,
Sirokból feljáró kísértet.
Ezt a tenger-sok gyászt lelkemben,
Én kedvesem, te meg se érted.

A múlt, ezerszer átkos múltam
Nyomon követ. Itt állok; — itt áll.
Egy csókodtól megittasultam
Zokogni tudnék lábaidnál.

II.

Most az enyém vagy, az enyém egészen.
És a tiéd most minden cseppnyi részem.
A csókod, ölelésed, mindened
Enyém. Most én vagyok az Istened.

Gyönyörű álom, — ó hogy csak álom vagy.
Képek, mik reggelre mind szétfoszolnak.
Harmat, mely nem állja meg a napot,
Első kakasszó, — s nincs hatalmatok.

Farkas Alajos.

A nő-kérdésről.

Két éve, hogy a „Zemplén“ hasábjain, a „Leány-kérdés“-ről terjedelmesebb dolgozatom jelent meg. Ez értekezés kiegészítéseül, annak mintegy folytatásaként írok most a nő-kérdésről.

A viszonyok azóta csak annyiban változtak, hogy rosszabbodott a helyzet minden vonalon. Helyenkint, hol jó és ügybuzgó vezetők járnak elől, örvendetes eredményeket tapasztalunk; ellenben az erkölcsi értékek emelkedését nagy általánosságban nem észlelhetjük.

Ha tehát tükröt veszek elő, s azt korunk fiainak szeme elé tartom: nem végzek meddő munkát, ez az én meggyőződésem.

A nő ezelőtt a család lelke, annak igazi védőszelleme, őrangyala volt. Ma már — midőn az intelligensebb nő-osztály a háztartás ügyeit — az édes anyaság terheit lerázní parkodik magáról; midőn a házimunka s a háziipar túlnyomó részét lealacsonyítónak tekintve, eldobja magától, a körülmények, a lét-fentartás gondjai s a korszellem által oda lett kényszerítve: hogy a nyilvános élet terére lépjen, bele dobja magát a profán élet zajába, s keresse meg maga a mindennapi kenyeret, ha nem sikerül jól férjhez mennie.

Az élet hullámlásának, folytonos változandóságának van alávetve. Ujabb és újabb kérdések támadnak, a viszonyok folyton-folyvást változnak.

Sok kereseti forrás apadt el, vagy kíván a régiéktől eltérő erő és képzettséget; sok új támadt s ragadja a modern hölgyet magával.

A nő kivétel nélkül eredeti rendeltetéséből. Ma már nemcsak háziasszony és anya, sőt csak a kevesebb része ez. Önállóságra törekszik. Tanár- és tanítónő, postás, távirás, könyvelő, pénztáros, telefonos, gimnazista, sőt egyetemi hallgató is. Egy része neki esik az irodalomnak, a tudományos kutatásoknak, szerencsét próbál, kísérletezik minden téren. A férfiak megadták rá — elég helytelenül — a módot és alkalmat. A helyett, hogy ne engedték volna a nőt eredeti rendeltetésétől eltérni, a túlságba vitt nőimádással, túlhajtott udvariassággal csak ártottak a közügynek, ártottak a női nemnek, midőn szinte mondhatnám: belebeszéltek a nőkre a magasabb szellemi képzés utáni törekvést, hazug jelszavakkal biztatták: hogy önállóságra törekedjék. Az orvosi egyetemen kivétel nélkül a nő legszebb tulajdonaiból; elveti a nőiességet, a szemérmét, a melyek nélkül — minden tudományosság dacára is — a nő egyszerű két lábú tollatlan állattá süllyed. A csirkét feldaraboló, vagy téstát vágó kés jobban illik a leggazdagabb nő kezébe is, mint az orvosi boncoló kés a szemüveges, nagytudományu, de elfásult lelkű doktornő kezébe. Hogy társadalmunk erkölcsi életében beteg, hogy a hajdani Róma sorsa felé veszedelmes gyorsasággal közeledünk, senki sem tagadhatja le. A mai világnézet szinte kényszeríti a műveltebb nőt, hogy olyan szerepkörbe lépjen, mely gyöngéd lelkével, eredeti rendeltetésével merőben ellentétes.

A józan élettelfogás szerint a nő helye a családban, a konyhában van. Hiába szépítgetjük a dolgot, hiába csavargatjuk, ezt megdönteni nem lehet. Idézem egy nagyműveltségű magyar püspök szavait: „... hogy a nőnek ez az ő természetes rendeltetése, bizonyítja az, hogy minden férjetlen tanítónő, postásnő, távirás- és telefonosnő, pénztáros- és könyvelőnő, sűrű és keserű sóhajai mind a párta ellen irányulnak. Hideg és rideg a női szívnek minden hivatal s csak természetes és nemes ösztönét követi, midőn a családi élet melegebb hajlékára vágyik.“...

Csakis itt, egyedül a családi élet körében leli föl a nő boldogságát. Itt fejtheti ki azt a munkásságot, itt tehet annyi jót, amire és amennyire őt a bölcs Alkotó rendelte, elhívta, megbizta.

Lehet-e nőnek nemesebb, magasabb foglalkozása a gyermek-nevelésnél? Nem gyermekei közt van-e az anya igazán és egyedül otthon? Nem mellesleg az a nő, hogy kezét tiszteletteljesen csókoljuk meg, a ki a haza jövődjéért hasznos polgárát, talán egy-egy nagy emberét ringatja, táplálja: mint a divat hőbortjai után esengő, az ünnepeket kereső modern dáma, vagy pápaszemes tudós, az ő sívár lelkével, — ellentétben az előbbinek a szeretet édes melegétől áthatott szívével?!

A jó anyagi helyzetben élő nő, ha mint nagyvilági hölgy gondolkozik, dajkára, szobalányra, majd zárdára stb. bizza gyermekei gondozását. Hol itt a nő? hol az édes anya? Mutassatok nekem egy szegény napszámot asszonyt, ki szíve magzatát képes lenne mással tápláltatni; mutassatok egy igazi anyát, ki nem maga vezetének gyermekének nevelését, s én megtagadom, hogy van anyai szeretet, van a nőben isteni szikra, mely még a halálból is életre kel, hogy vért apolja, mérhetetlen szeretetével gondozza.

A francia forradalom idején, — a legenda szerint, — egy vásott fiú leiszurta édes anyját, fölragta mellét, kitépte szívet s lábbal taposta azt. Az istentelen ember e közben megcsúszott s földre esett. A kitépett, a megtaposott anyai szív megszólalt: Édes gyermekem! csak nem ütötted meg nagyon magadat!

Ilyen az anyai szeretet. Bár ez csak hasonlat, de nem nagyit. Az anyai szeretet mérhetetlen, határtalan, az istenség fogalmához legközelebb áll. Mily nevetésesen csekély ezzel szemben a fizika és logika, az egyszerű vagy kettős könyvtel, — a matematika és geológia! Társadalmunknak, de legkivált édes hazánknak szívből-lelekből magyar gondolkozásu, serény és szerény, nemes érzelmi honleányokra, igazi magyar anyákra van szüksége. Tanuljon a leány zenét, rajtot, festészetet is, ha módjában áll, tanuljon matematikát és fizikát, egészségtant és alkotmánytant is, — a mennyi egy értelmes, jó gondolkozásu nőnek szükséges. De épp úgy tanuljon főzni és varni, surolni és mosogatni. Az a jó asszony, a ki a zongora-szobában, vagy szalónokban ha otthonos is, de a gyermekszobát és a konyhát tekinti büszkeségének, ott találja magát igazán elemében.

Hány szerencsétlen házassággal, hány árveréssel, öngyilkossággal volna kevesebb; hány férfi nem kerülne kórházba, fogházba, toncházba: ha nő helyett feleséget vett volna!

Olyanok vagyunk és olyanok maradunk egész életünkben, amilyenekké édes anyáink neveltek minket. Adjatok jó anyákat e honnak s boldog lesz. Ne engedjétek a nőt eredeti rendeltetésétől s melegebb lesz a családi tűzhely. Zárjátok el előtűk a tudományos pályát s százezernyi munkás kézzel gazdagabb lesz ez az édes haza.

A munka nem szegény. A ki szegényli: ki kell dobni a tisztességes társadalomból. Korunk szelleme meg kívánja, hogy az eltartók száma növekedjék s az eltartottaké csökkenjen. A társadalom mai lázas tevékenysége közepett csak nyúgnek, tehernek, élősdinek tekintheti a heverőt vagy munkakerülőt.

A munkás, szorgalmas nő még soha sem maradtak pártában. Ezekből lettek azok a régi jó magyar anyák, kiknek emléke ma is szent előttünk. Igyekezzünk követni példájukat. A társadalom ereje, a nemzetek boldogsága az anyák kezében fekszik. Az anya szó értelme magas, sokat mondó.

Elöl idézett dolgozatomban említém, hogy a magyar embernek nincs neje, hanem felesége. Apák! anyák! feleségek neveljétek leányaitokat s felderül hazánkra egy boldogabb kor!

Czagány Magda.

Huzzák, huzzák a harangot...

Huzzák, huzzák a harangot,
Be szomorú a hangja,
Messze szállott hősármajain
A föld legszebb galambja.

Messze, messze más határba
Oda vitte a végzet,
Hol örökös a boldogság
Hol örökös az élet.

Nagy az öröm fenn az égben,
Örülnek az angyalok,
Hajh, de itt lenn egy megtört szív
Siratja a galambot.

Szendrőlő Holozsnay Cyrill.

Miért?

Felséges rózsabimbó feslett, illatozott a fényesen tiszta lakosztályában, hová a decemberi nap hűvösen, büszkén, szuró pillantással szórta be sugarait a nagy ablakablakban.

Rózsaszínű szirmai, selymes fényével, a harmat úde zománcával, az illat bódító édességével csábítóan vonzottak, kedvesen hívogattak közelébe.

S nem mehetett el mellette a szemlélő megunva szépségét — mint más rózsánál — nem, mert nem unalmas, hallgatag száron nyilott, hanem lenge, hajlékony leányalakon, leánynyakon a teli, rózsásan úde, bájosan édes, elragadóan kedves, ártatlanul naiv gyermekleányare.

Illatozott, üdített, kacagott, virult, mosolygott, élt, mint az ifjú élet, mint a jövő csábító ígérete.

Hangja, szava is teli volt pezsgő élettel, amint barátóját fogadta, szórakoztatá, dédelgette: „Hát eljöttél gyöngyvirágszál? De jó! Én ma nem vagyok szabad, de rettenetesen kíváncsi vagyok, hogy mulattál a filér-estén.“

Tudom, folyton táncoltál és ugye nagyon szép voltál? Gyönyörű — kacagja rá társnője — sajnálták a fiúk. A lányok örültek, legalább volt bőven táncosuk. Csak Bányai szomorodott s sokat rágott cigarettáján. Oh a bohó — nevet gerlemódra, gördülékeny csicsérgéssel, fülig elpirulva Irénke. — Táncolhatott, mulathatott volna, nem volnék féltékeny, mert nem tetszik.

Csacsognak, pletykálnak, kacagnak, össze-összesuttognak és ártatlan örömben, kedves ölelésben, édes hízélgéssel összeborulnak, hogy egymást újból biztosítsák őszinte barátságukról, igaz szeretetükről; a többi leányokat becsmerelve, gunyolva, picit néha irigyelve.

Édes, melegen üdítő, lelkes, szépséges ifjuság! Csak ma tudtok oly önzetlenül szeretni. Ma vagytok a nőiség, a nemesség, a szépség, a frissesség, a tisztaság jelképe. Ma csendül hangotokban, kacag nevetésetekben, derül mosolyotokban, sugárzik pillantásotokban, melegszi lényetekben a hivatástok: a szeretet; az ékes-ségek: az ifjuság!

Melegen, nemesen sugárzik lényetekből, mintha mosolygós szemetek, pajkos ajkátok igéne: Mi jók leszünk, mi megfelelünk szivesen a jövő, a hivatásunk kívánalmainak.

Mi könnyebb, mint szeretni? Szívünk annak nyílik, azt szomjuzza. Bizony azt mondom leánykám: Szeretet nélkül nem kell az élet. Nem lehet élni! Anyánkon kezdjük, unokáinkon végezzük. Illetve, de hogy is végezzük. Szeressük szüleink, ifjúkori eszményünk, aztán férjünk vagy barátunk, gyermekünk, gyermekünk után unokánk. S ha hulló szívünk megszűnt dobogni, szeressük Istenünkben örök eszményünk.

De oda is szeretettel indulunk, mint életünkbe léptünk csókos ajkkal, hívó lélekkel.

Persze akkor lassabban fog eszergezedni véretek ereitekben. Nem fog

ugy pezsegni, vibrálni kicsi, meleg életetekben, mint ma, mikor kristályos érzés, zsenge élet, viruló szépség, üdítő báj, édes naivság, gyermeg kedélyesség, dévaj öröm, szilaj elevenség buzog az örök termékenyítő forrásból, az édesen szerető, ősnői szivekből.

Buzogjon az érzések forrása! Ne fogyjon ki belőle a nemes érzelmek tiszta forrásvize! S ne akassa meg eseregvezését csalódás, keserű tapasztalat, unottság s fásultság.

Fiukról meséltek, turbékolva nevettek, hódításaitokon örültök s nem kételkedtek, gondolkodtok. Hisztek, reméltek, örültök: „Hogy mit is bókolt az egyik, mit is ígért a másik, mit is vallott a harmadik s nem to-lakodik hiszékeny, ártatlan szívetekbe a maró gondolat, a fekete gyanu: hogy színlelés, érdek minden?”

Nem?

Lelketek tükrén, arcotok ragyogásán a bizalom, a hit, a szeretet, az odaadás, a női lélek melegsége, gazdagsága fénylik. S ti nemes foglalkozáshoz fogtok, ha kisuttogtatok kedves élményeitek: zenéltek, danoltok, pajkoskodtok, dévajkodtok és ártatlan tudatlansággal tükrözgetitek kacagó fogsorotok. Nem villan meg lelketekben, kíváncsi női szívecskétekben, ki lesz annak az első bolondja? S a második, harmadik?

Nem, ti nem lesztek modern aszszonyok. Ti otthonotokban fogtok örülni uratoknak, házatoknak, zenéteknek, munkátoknak. Nemes izlésről tanuskodik mai passzionátus foglalkozások is, melylyel észre nem vesztitek, hogy rég kihoztatok sodrából a mellékszobába vonult férfivendégek, ki hosszú utját kipihenni akarva nyult el a pamlagon és ime türelmetlenül fel-felugrik onnan.

Szinte bosszantó a Londonból hazatérő vén, szürke, fakóarcu nagybátyára nézve üde kacagása, naiv diskurzusa, diszkrét pezsdülése, finom, nemes szórakozása hajadon hügának, ki szépségével felzavarta, felkavarta elaludni készülő, kocsonyásodó vérért a sokat élt világi urnak, a józanon okos, látszólagosan nyugodt, blazirt tekintetű, de kedves szeretettel közeledő bácsinak, ki sok évi távolléte alatt egész gyűjteményét hozta a rémsok ajándéknak, kedves meglepetéseknek.

Igazában megérdemli, hogy elismerőleg nyilatkozzunk róla s bemutatjuk Irénke básiját is, ki a leg-tisztességesebb szándékkal, tiszta szeretettel, a nagybácsi elragadtatásával gyönyörködik hugában és a barát-néjávali csacsogásában, de amikor puhán kinálkozó pamlagát otthagya, mégsem a bácsi érdeklődése zavarta el onnan.

S most sem a szeretet melegét leheli huga üde, bársonyos, az ártatlanság zománcával beharmatozott arcába, mikor csókolja és ebbeli élvezetében kezdi a mértéket, a józanságot veszíteni.

A két csacsogó leány összenéz csodálkozva. A jókedvük eltűnt. Valami kellemetlenül ködszerű zavarosság van a levegőben, a bácsi modorában. Mit akar? Miért zavar? Szóval is elhisszük, hogy szereti hugát.

A nagybácsi forrón csókol s sietve távozik, mert léptek hallatszanak. A kis leányok csodálkoznak, ijedten néznek, félve, remegve, hogy megismétlődik a bácsi kedvessége. S az olyan furcsán kellemetlen.

S a belépő anya zavartnak találja vendégét, rekednek hangját, idegesnek hangulatát, remegőnek ajkát és biborpirosnak, gondolkodónak, kedvtelennek lányát, melázónak lánykaja

pajtásnéját. Miért? E nagy kérdés ül ki fehér homlokára, anyai gondos arcára, tiszta, nyílt szemébe, nyitva felelt ajkára, egész gondolkodó komoly lényére. Miért? reszket a szoba levegőjében, az Irénke szívében, a barát-nője lelkében. Néma kérdés ül ki az ártatlanul világba kacagó, elébb még oly derűsen mosolygó leányszemekben. Naivul hangzik Irénke ajkairól: „Miért csókolgt egy Tóni bátya, miért? S miért lökött odébb, mikor anya jött? S miért kérte vissza csók-ját. Hisz én nem szeretem, nem is-merem soha! Miért nem nevet a szemem, ha csókol, mint anyának? S miért nem szól hozzám soha, csak csókol, miért?” Anyja bámul, bátyja sápad, barát-nője néz meredten. Irénke öztekinete pedig csak folyton kérdi százéves komolysággal ismételve: „Miért?”

Édes hugom lelkem, kérdezz meg tiz év múlva engem, megmondom neked: „Miért?”

Silbergerné Löw Róza.

RÉGI DALOK.

- Régi dalok, régi versek
- Szerelemről szótlatok
- Szöke lányok, barna lányok
- Sokat irtam rólatok,
- Azt mert sokszor úgy szerettem
- Azt hittem, hogy meghalok,
- Édes, gyötrő szerelemről
- Szóltak akkor
- E dalok.

- Régi dalok, régi versek
- Kedves emlék mind, a hány
- Ha olvasom, elém tűnik
- Egy-egy édes szöke lány
- S fájó érzés támad nyomán:
- Fogy a nóta, fogy a dal
- Tünöben az édes tavasz
- Ha a szív nem
- Fiatal.

Lengyel Menyhért.

Utazás külön vonaton.

— Humoreszk. —

A lehető legborusabb kedélyhangulatban ballagtam egy szombaton délben a sátoraljaujhelyi állomásról a városba. Egy ismerősöm megszólít a dohánygyár mellett: Mi ielt? Ugy nézsz, mint akinek dinnye föld nem jutott. Szerencsen halaszthatatlan dolgom van, s elkéstem a vasutól, feletem én. Látszik, hogy hátra vagy maradv a modern civilizációban, folytatja ismerősöm, hiszen tudnod kellene, hogy ma szombat van, s délután 3 ó. 43 perckor külön vonat indul innen Szerencs felé. Még ma ott lehetsz.

Olyan formán nézhettem ki e hir hallatára, mint az iskolás gyerek, aki egy hatost talál az utcán. Két óraker a pénztár elé álltam, boldogan várva a jegy kiadást. Csekély félórai ácsor-gás után nyílik az ablak, mögötte feltűnik egy csinos pénztárosnői fej, s kérésemre a III. o. jegy rögtön bir-tokomba is került.

Feltűnő volt előttem, hogy az utazni szándékozók csekély számmal vannak képviselve a perronon. Mi a csodának is indítanak sábesz napján külön vonatot!?

3 ó. 40 perckor harsány ordítás hozza tudomásomra, hogy Sárospatak-,

Szerencs-, Miskole-, Hatvan felé menő külön vonatra tessék felszállani.

Hogy jó helyet biztosítsak magamnak, keresztiül ugrottam a korlátot, s vakon rohantam egy III. o. koci felé. Szerencsém volt, magam voltam a kocsiiban (mint a tállyai esizmadia a tarcali vásáron). Kevés idő multán a vonat elindult. Bejött a jegyrontó kalauz s levéve sapkáját, mely meghajlás után kérte jegyemet. Gyanus volt előttem ez az udvariasság, mert ilyet még nem tapasztaltam a III. osztályon. A jegy kilyukasztása után a kalauz szívére teszi a kezét s meghatottságtól remegő hangon szól: Üdvözlöm uraságodat, mint külön von-atunk egyetlen utasát. Szigoru utasításunk van, hogy az utasokat bes-esüljük meg. 134 kocsiából áll vona-tunk, van közte egy I. osztályu wa-gon is, méltóztassék oda átfáradni.

A szives kínálásnak nem állhat-tam ellent, boldogan nyújtóztam végig a piros bársony divánon. De feltűnt nekem, hogy a vonat átkozott lassu-sággal mozog. Mire a némahegyi koresma irányába értünk, fél négy volt. Számítást téve beláttam, hogy ha állandóan ilyen gyorsasággal ha-ladunk, csak a jövő héten érkezünk Szerencsre. Unalmamban végig jár-tam a három személykocsi s egyik a folyosójáról föl lehetett jutni a ko-csi tetején lévő kalauz-ülökébe, mely-nek ablakait kinyitottam s gyönyör-ködtem a táj szépségeiben.

Egyszerre, a vonat zakatolását is túlhaladó ordítózást hallok s keleti irányba tekintve látom, hogy vonatumk mögött ballag a Saujhelyből 4 ó. 5 perckor induló gyorsvonat, utólért bennünket a boldogtalan s most kény-telen nyomunkban cammogni, mert hiába! kitérni nem lehet.

A gyorsvonat gépésze és fűtője a gép tetején álltak, szenes lapátok-kal, csutakokkal fenyegették a mi külön vonatumk személyzetét s rémitő káromkodások közt biztatták gyorsabb haladásra. A mieink is a kocsi tete-jén sétáltak s szamárfület mutattak a gyorsnak. Utóbbiak sértve érezvén magukat, széndarabokkal hajigálták a mieinket. Egy fékező mihamar le-ugrott, tele szedte zsebeit a vasuti töltésen kavicsokkal, visszatért fékező bódéjába s onnan viszonzta a szén-dobálók szíveségét.

A gyors fülsiketítően fűtült foly-vást, de ki hallja meg a vészjeleket Ujhely és Patak közt.

Végre fél hat tájban mind a két vonat beért Patakra. A gyors más vágányra tért s örült rohanással ira-modott tovább, hogy a késedelmet be-hozza. Már én is a fülemtövet va-kartam s azon tünődtem, nem jobb lenne-e leszállani s vissza gyalogolni Ujhelybe. Uristen! mikor érek én Szerencsre!?

A kalauz folyton udvarias haj-longások közt vigasztalt, hogy csak türelem, — hiszen még esendesebb járásu vonatok is vannak, mégis oda érnek céljukhoz.

Este 9 óraker Liszka-Tolesván, éjjélre Bodrogkereszturban voltunk. Pogányul megéheztem már s károm-kodtam, mint egy vért szomjazó ban-dita. A kalauz megsajnál, elővette tar-risznyáját s egy üveg pálinkát, félke-nyeret és egy darab szalonát pakolva ki belőle, biztatott hogy egyem — kétségbeesésemben mit tehettem mást: hozzá fogtam a vacsorához. Abban az I. osztályu kocsiiban alig ha költöttek el valaha ilyen vacsorát s ilyen éhes gyomorral.

Vége éjjél után 2 óraker Sze-rencsen voltunk. Dühösen rohantam a főnökhöz s össze-vissza beszéltem

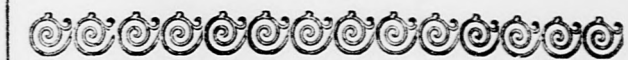
mindent, mig végre azzal fenyegetett, hogy bezárat.

Kérdeztem: mikor indul a legkö-zetebbi vonat Ujhely felé s azt a fe-leletet nyertem, hogy 5 perc múlva megy az a külön vonat, mely hétfőn Ujhelybe érkezik.

A „különvonat“ szóra oly dühbe jöttem, hogy nem birtam magammal s a vasutast, kitől az értesítést vet-tem, elkezdtem fojtogatni. Alig tudták ki menteni kezeim közül s pogányul megraktak.

Megszabadulva tőlük, bementem a városba reggelizni s a reggel fél hatkor induló vonattal tértem vissza Szerencsről, hol ügyem megint csak elintézetlen maradt. Még unokáimnak is meghagyom, hogy külön vonaton ne utazzanak.

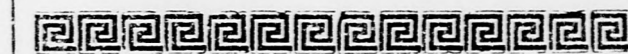
Czagány Ferenc.

Szeretni téged . . .

Szeretni téged meg nem szünök én,
E földi lét ezer baján, rögén!
S ha majd az égről minden csillag elfogy
S a földről minden fű, fa és virág
Égő szerelmem oltatlan tűzéből
Majd újra két egy tudókló világ.
Szivem lángjától minden cseppnyi szikra
Örökvilágu szép csillag lészen
S azok hevétől vén földünk megifjul
Füvel, virággal, fákkal ekesen . . .

Szász Árpád.

GONDOLATOK.

Mi a szerelem? Pára, a mely el-illan, mihelyt erősebb fény éri: — valami nagyobb emoció egy szép lány láttára.

*
Kit nevezhetsz ma barátodnak? A jó barátaidat vagy ellenségeidet? Leg-többször az utóbbiakat.

*
A költő élete egy dal, mely leg-többnyire szomorú.

*
Vannak jó gondolatok, a mik rossz embereknek jutnak eszébe.

*
Az élet egy nagy körforgás. A kezdő és végpontja összeér. Mindkét állapot a születés és halál — független tőlünk.

*
Mond egy leánynak, hogy imádod: — nevetni fog rajtad, mutasd neki, hogy mást szeretsz: — komolyan fog veled foglalkozni.

*
Miért félünk a sirtól? Mert titok, a mit magába zár. A bizonytalansága tesz gyávává annál inkább, mert mig élsz, tudod, hogy életed sok alakulata bizonyos.

*
Régen a bölcsök követ kutatták tudósok, a mai modern alchymia hamis pénzt csinál.

*
Minden szenvedelem káros, mert kizárja a higgadt megfontolást.

*
Régen a romantika vonzotta a leá-nyokat, ma a csinos fogat.

*
Mindenkinek annyi az értéke: — a mennyire mások becsülik.

*
Vásár az élet, melyen mindent el-adsz s mindent vesznek.

Ruttkay Béla.

